

**Dolnośląski
Wojewódzki
Urząd Pracy**

Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. dolnośląskim za 2015 r.

Listopad 2016

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
1.1. Podstawowe pojęcia i definicje wykorzystane w Monitoringu:	4
2. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	9
2.1. Bezrobotni i oferty pracy	9
2.1.1. Stan bezrobocia na koniec 2015 r.	11
2.1.2. Napływ bezrobotnych w 2015 r.	15
2.1.3. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według Wielkich oraz elementarnych grup zawodów	19
2.1.3.1. Stan bezrobocia na koniec 2015 r.	19
2.1.3.2. Bezrobotni absolwenci na koniec 2015 r.	22
2.1.3.3. Długotrwale bezrobotni na koniec 2015 r.	23
2.1.3.4. Bezrobotni bez zawodu	25
2.1.3.5. Napływ i odpływ bezrobotnych w 2015 r.	26
2.1.3.6. Oferty pracy	31
2.1.3.7. Analiza niedopasowania struktury bezrobotnych i ofert pracy	34
2.2. Badanie popytu na pracę	36
2.2.1. Pracujący	36
2.2.2. Wolne miejsca pracy	40
2.2.3. Nowo utworzone miejsca pracy	43
2.2.4. Płynność miejsc pracy	45
3. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	46
4. Analiza umiejętności i uprawnień	48
5. Analiza rynku edukacyjnego	51
5.1. Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz studentów ostatniego roku studiów	53
5.2. Analiza sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	54
6. Analiza dolnośląskiego rynku pracy na bazie badania kwestionariuszowego	58
7. Prognoza dolnośląskiego rynku pracy	60
8. Podsumowanie	64

1. WSTĘP

Podstawę prawną do sporządzenia Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla województwa dolnośląskiego stanowią zapisy Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst ustawy: Dz. U. 2015, poz. 149, z późn. zm.). Zgodnie z art. 1, ust. 1. pkt 3 tej ustawy, do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy opracowywanie badań i analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz badanie zapotrzebowania na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia.

Niniejszy raport został stworzony w oparciu o nowe zalecenia metodyczne przygotowane w ramach projektu „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”, zamieszczone na stronie internetowej: <http://instytut.inse.pl/monitoring/Metodologia.pdf>.

Zakres przedmiotowy monitoringu dotyczy analizy strony podaży oraz popytu rynku pracy, z uwzględnieniem grup zawodów, określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. 2014, poz. 1145) oraz sekcji PKD wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) – Dz.U. z 2009 r. poz. 489).

W raporcie wykorzystano różne źródła danych. Podstawowym źródłem informacji o bezrobotnych i ofertach pracy w przekroju grup zawodów, są dane ze sprawozdania MPiPS-01. W tabelach przygotowanych przez Sygnity obok ofert zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy uwzględniono również oferty zgłaszane do OHP oraz oferty EURES (dane o ofertach zaczerpnięto z Centralnej Bazy Ofert Pracy). Z uwagi na to, że pracodawcy nie mają obowiązku zgłaszania do powiatowych urzędów pracy wolnych stanowisk pracy, w monitoringu wykorzystano dodatkowe źródła informacji o popycie na pracę w postaci wyników badania ofert pracy upowszechnianych za pośrednictwem portali rekrutacyjnych w internecie, a także badania dotyczące rynku pracy prowadzone przez GUS (Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności oraz badanie popytu na pracę). Analizę wzbogacono także o wyniki badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw na lokalnym rynku pracy. Monitoring obejmuje również analizę danych dotyczących rynku edukacyjnego, pochodzących z Systemu Informacji Oświatowej MEN.

Zgodnie z założeniami metodologicznymi, badanie w postaci monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinno być kluczowym narzędziem wykorzystywanym przy planowaniu i realizacji działań prowadzących do osiągnięcia równowagi na regionalnym rynku

str. 3

pracy. Założono bowiem, że będzie ono istotnym źródłem informacji zarówno o rozmiarach i strukturze podaży pracy, jak i o rozmiarach i strukturze popytu na pracę i potrzeb kadrowych pracodawców. Monitoring powinien służyć też koordynacji szkoleń bezrobotnych z potrzebami rynku pracy oraz stanowić podstawę do kształtowania szkolnej oferty edukacyjnej (ze szczególnym uwzględnieniem szkół zawodowych).

Wprowadzenie od 2015 roku nowej metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wprowadziło nowe, różne od poprzednio obowiązujących definicje zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz nowe pojęcia i wskaźniki.

1.1. PODSTAWOWE POJĘCIA I DEFINICJE WYKORZYSTANE W MONITORINGU:

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych – proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków oraz prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawód – zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności (KZiS) definiowany jest jako przynoszący dochód zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby

i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Zawód może dzielić się na specjalności.

Umiejętności określono jako zdolność wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu np. obsługa komputera i wykorzystanie Internetu.

Uprawnienia to dodatkowe kwalifikacje zawodowe zdobywane w drodze procesu certyfikacji, dodatkowych szkoleń, egzaminów lub często także po udowodnieniu przebiecia wymaganej praktyki; przykładem uprawnienia jest prawo jazdy kat. B.

Kwalifikacje to układ wiedzy, umiejętności i uprawnień przydatnych do realizacji składowych zadań zawodowych.

Lokalny rynek pracy – przyjęto, że jest to rynek pracy województwa dolnośląskiego.

Oferta pracy to zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy lub umieszczenie w internetowych serwisach rekrutacyjnych oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu znalezienia odpowiedniego pracownika. W niniejszej metodologii przez ofertę pracy rozumie się jedno wolne miejsce pracy lub miejsce aktywizacji zawodowej. W monitoringu zawodów na 2015 r. z przyczyn technicznych nie uwzględniono ofert z Biuletynu Informacji Publicznej.

Długotrwale bezrobotni - bezrobotni pozostających bez pracy powyżej 12-stu miesięcy od dnia zarejestrowania się. Należy zwrócić uwagę, że definicja ta różni się od definicji przyjętej w Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Bezrobotny absolwent rozumiany jest jako bezrobotny do upływu 12-stu miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub zaświadczenie o ukończeniu kursu.

W niniejszym raporcie zgodnie z zaleceniami nowej metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przyjęto szereg wskaźników i zmiennych, których sposób wyliczania i wyjaśnienie stosowania przedstawiono poniżej. Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowana została w oparciu o kalkulację trzech, głównych mierników, tj.: wskaźnika dostępności ofert pracy, wskaźnika długotrwałego bezrobocia oraz wskaźnika płynności bezrobotnych.

Do budowy powyższych wskaźników wykorzystano następujące zmienne:

- \bar{B}_t^k – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,
- \bar{O}_t^k – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t,

- B_t^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,
- DB_t^k – liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,
- NB_t^k – napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,
- OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Poniżej prezentowana jest charakterystyka wskaźników, które stosuje się w monitoringu do określania deficytów i nadwyżek.

Wskaźnik dostępności ofert pracy – miernik ten informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Wartość miernika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym dostępność ofert pracy jest niższa i tym samym mniejsza jest szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k. Wskaźnik oblicza się go według wzoru:

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

Przyjmuje on wartość z przedziału $<0, +\infty$.

W przypadku, gdy wartość wskaźnika dostępności ofert pracy jest równa 0 – oznacza to brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.

W przypadku, gdy wartość wskaźnika dostępności ofert pracy jest niższa od 1 – oznacza to, że przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy zawodów ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa bowiem liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.

W przypadku, gdy wartość wskaźnika dostępności ofert pracy jest wyższa od 1 – oznacza to, że dostępność ofert pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k.

W przypadku, gdy wskaźnikowi dostępności ofert pracy nie można nadać wartości – oznacza to sytuację, w której oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne. W rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a elementarna grupa zawodów k jest maksymalnie nadwyżkowa.

Wskaźnik długotrwalego bezrobocia – miernik ten informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa

wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów. Wskaźnik oblicza się według wzoru:

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia przyjmuje wartość od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują w elementarnej grupie zawodów k) do 100% (w sytuacji, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwale bezrobotny).

Wskaźnik płynności bezrobotnych – miernik ten wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Wskaźnik oblicza się go według wzoru:

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

W przypadku, gdy wartość wskaźnika płynności bezrobotnych jest mniejsza od 1 – oznacza to, że napływ przewyższa odpływ, co w rezultacie prowadzi do wzrostu liczby bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów k.

W przypadku, gdy wartość wskaźnika płynności bezrobotnych jest równa 1 – oznacza to, że odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.

W przypadku, gdy wartość wskaźnika płynności bezrobotnych jest większa od 1 – oznacza to, że odpływ jest wyższy od napływu, co w rezultacie prowadzi do spadku liczby bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów k.

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o wytyczne zawarte w „Ostatecznej wersji metodologii prowadzenia metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy” następuje poprzez nałożenie dodatkowych warunków na wcześniej wyliczone mierniki.

W przyjętej metodologii zakłada się, iż zawody deficytowe charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych, tj. wskaźnik dostępności ofert pracy wynosi zero.

Przyjęto, że zawody zrównoważone odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ

bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym powinien przewyższać ich napływ bądź być równy napływowi bezrobotnych.

Z kolei zawody nadwyżkowe odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany oraz niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy, tj. wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje żadnych wartości (mianownik tego wskaźnika przyjmuje wartość zero).

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych odbywa się w oparciu o wartości trzech wskaźników: wskaźnika dostępności ofert pracy, wskaźnika długotrwałego bezrobocia oraz wskaźnika płynności bezrobotnych:

Zawody	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$ lub brak wartości	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Do opracowania niniejszego raportu wykorzystano tabele przygotowane na zlecenia MRPiPS przez Sygnity, firmę administrującą programy Syriusz i Viator wykorzystywane przez urzędy pracy. Przy przygotowywaniu danych na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przyjęto założenia inne niż te, które służą obliczaniu danych na potrzeby statystyki publicznej.

Najważniejszą różnicą jest to, że do naliczeń sprawozdania MPIPS-01 oraz załączników są zliczane zdarzenia rejestracji, a w MZDiN zliczane są osoby. Pomijane są wyrejestrowania oraz ponowne rejestracje tych samych osób w ciągu roku, np. z powodu podjęcia szkolenia i powroty do ewidencji po jego zakończeniu, wyrejestrowania i powroty do ewidencji po krótkotrwałym uczestnictwie w innych formach aktywizacji czy też czasowe wyrejestrowanie z powodu chwilowego braku gotowości do pracy.

W przypadku ofert różnice polegają na tym, iż w monitoringu analizowane są obok ofert zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy również oferty zgłaszane do OHP i oferty EURES. Liczba miejsc pracy (napływ ofert) jest wyznaczana na podstawie gminy do statystyk

(podanej w ofercie), a jeśli gminy nie uzupełniono to na podstawie miejsca zatrudnienia podanego w ofercie. W związku z tym, mogą wystąpić sytuacje, w których dla badanego powiatu zsumują się oferty pochodzące z różnych powiatowych urzędów pracy.

Ze względu na różne założenia metodologiczne przyjęte w trakcie naliczeń, dane liczbowe ze sprawozdania MPiPS-01 oraz jego załączników nie mogą być porównywane z danymi liczbowymi z tabel przygotowanych na potrzeby monitoringu zawodów.

2. ANALIZA OGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

W pierwszej części rozdziału do przeprowadzenia analizy sytuacji na rynku pracy wykorzystano dane ze sprawozdania MPiPS-01 oraz załączników do tego sprawozdania. Wybranie tego źródła danych pozwoliło na dokonanie wieloaspektowej analizy danych (więcej danych źródłowych) oraz wykorzystanie szerszego kontekstu czasowego (dostępne są porównywalne dane z lat poprzednich).

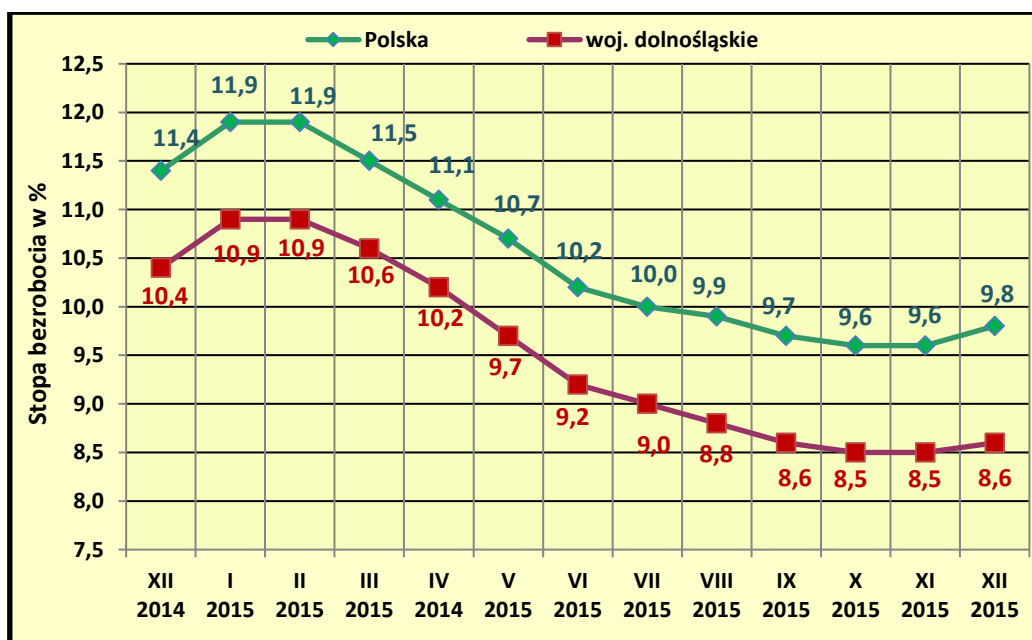
2.1. BEZROBOTNI I OFERTY PRACY

Na koniec 2015 roku w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego pozostawało 99952 bezrobotnych, o 21610 osób mniej niż na koniec 2014 r. Napływ bezrobotnych w 2015 r. był o 11008 osób mniejszy niż rok wcześniej, a odpływ był o 21394 osoby mniejszy. W powiatowych urzędach pracy odnotowano w 2015 r. napływ 114677 zgłoszeń o wolnych miejscach pracy i aktywizacji zawodowej (o 13359 większy niż rok wcześniej). Porównanie liczby bezrobotnych pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy woj. dolnośląskiego na koniec 2014 i 2015 r., w tym w wybranych grupach zawodowych przedstawia poniższa tabela:

Grupy bezrobotnych	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych /stan na dzień/		Wzrost, spadek [-] w okresie I - XII 2015 roku	Dynamika w grudniu 2015 roku (stan na 31.XII.2014 roku = 100)
	31.XII.2014 r.	31.XII.2015 r.		
Zarejestrowani bezrobotni - ogółem	121562	99952	-21610	82,2
kobiety	62518	51579	-10939	82,5
mężczyźni	59044	48373	-10671	81,9
poprzednio pracujący	107003	89114	-17889	83,3
zwolnieni z przyczyn z-du pracy	5409	4922	-487	91,0
dotychczas nie pracujący	14559	10838	-3721	74,4
z prawem do zasiłku	18733	15995	-2738	85,4
bez prawa do zasiłku	102829	83957	-18872	81,6
zamieszkali na wsi	44721	37369	-7352	83,6
zamieszkali w mieście	76841	62583	-14258	81,4
osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	4183	3499	-684	83,6

Cudzoziemcy	233	230	-3	98,7
Bez kwalifikacji zawodowych	38121	31475	-6646	82,6
Bez doświadczenia zawodowego	21432	16689	-4743	77,9
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	14855	13140	-1715	88,5
z ogółem osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy	104994	85573	-19421	81,5
do 30 roku życia	30901	23742	-7159	76,8
w tym do 25 roku życia	15492	11798	-3694	76,2
długotrwale bezrobotne	67232	53049	-14183	78,9
powyżej 50 roku życia	38777	33263	-5514	85,8
korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	5110	5035	-75	98,5
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	21109	16324	-4785	77,3
posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	180	143	-37	79,4
niepełnosprawni	9929	8268	-1661	83,3
Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01				

Według danych GUS stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie dolnośląskim wynosiła na koniec grudnia 2015 roku 8,6% i była niższa o 1,8 punktu procentowego niż na koniec grudnia 2014 r. W kraju kształtował się na poziomie 9,8%, a stopa bezrobocia na Dolnym Śląsku była o 1,2 punktu procentowego niższa niż w kraju. W kraju poziom stopy bezrobocia był niższy o 1,6 punktu procentowego w porównaniu do stanu sprzed roku. Porównanie wartości stóp bezrobocia ogółem w kraju oraz w naszym regionie w okresie od grudnia 2014 r. do grudnia 2015 r. przedstawia poniższy wykres:

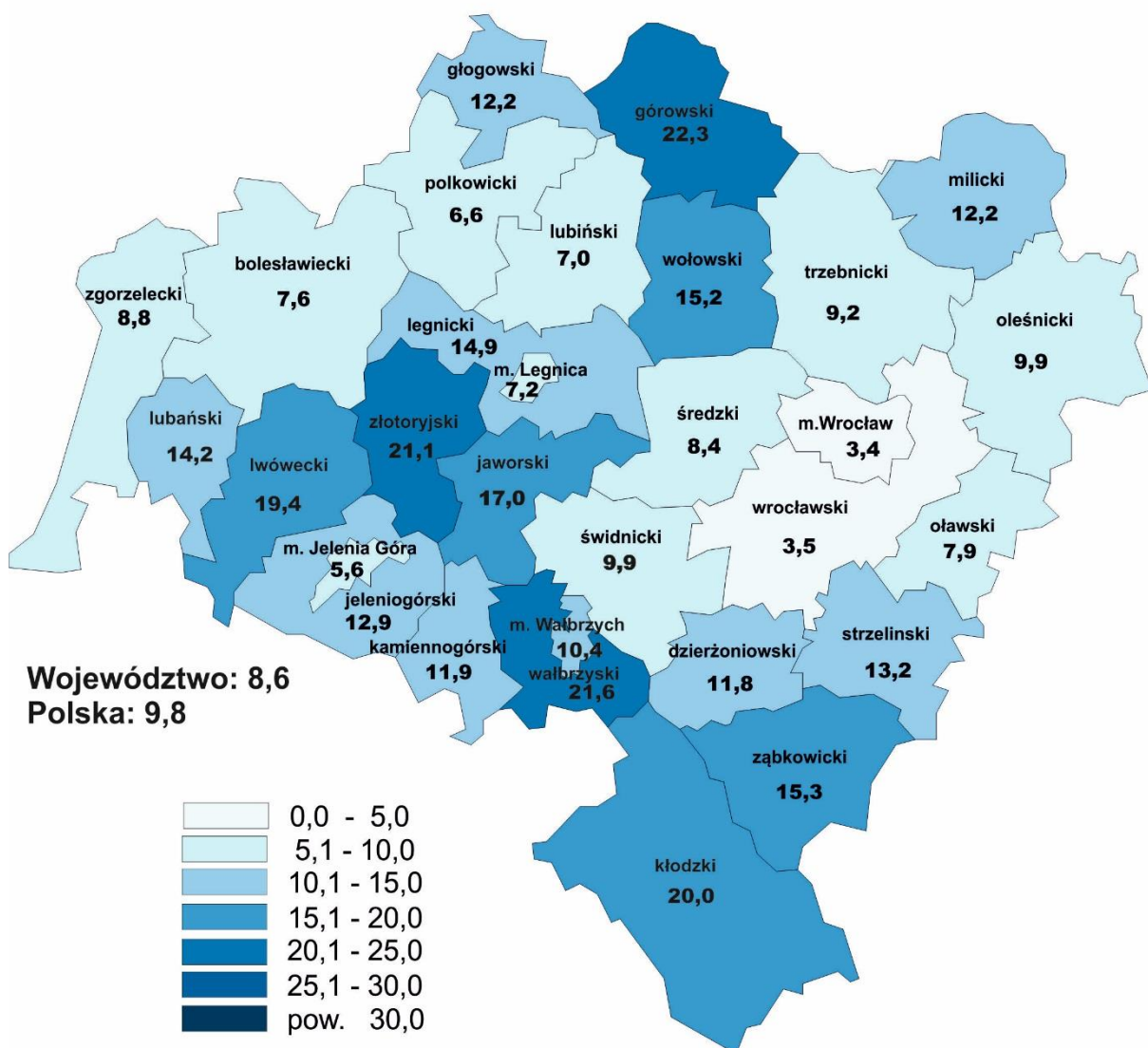
Źródło: Dane statystyczne GUS

Województwo dolnośląskie jest województwem o zróżnicowanym poziomie rozwoju gospodarczego. Stąd stopa bezrobocia, dla województwa dolnośląskiego ogółem wynosząca 8,6% i o 1,2 punktu procentowego niższa niż w kraju na koniec 2015 dla dolnośląskich

powiatów przyjmowała wartości od 3,4% w powiecie wrocławskim grodzkim do 22,3% w powiecie górowskim.

Zróżnicowanie poziomu stopy bezrobocia w powiatach województwa dolnośląskiego na koniec 2015 r. przedstawia poniższa mapa:

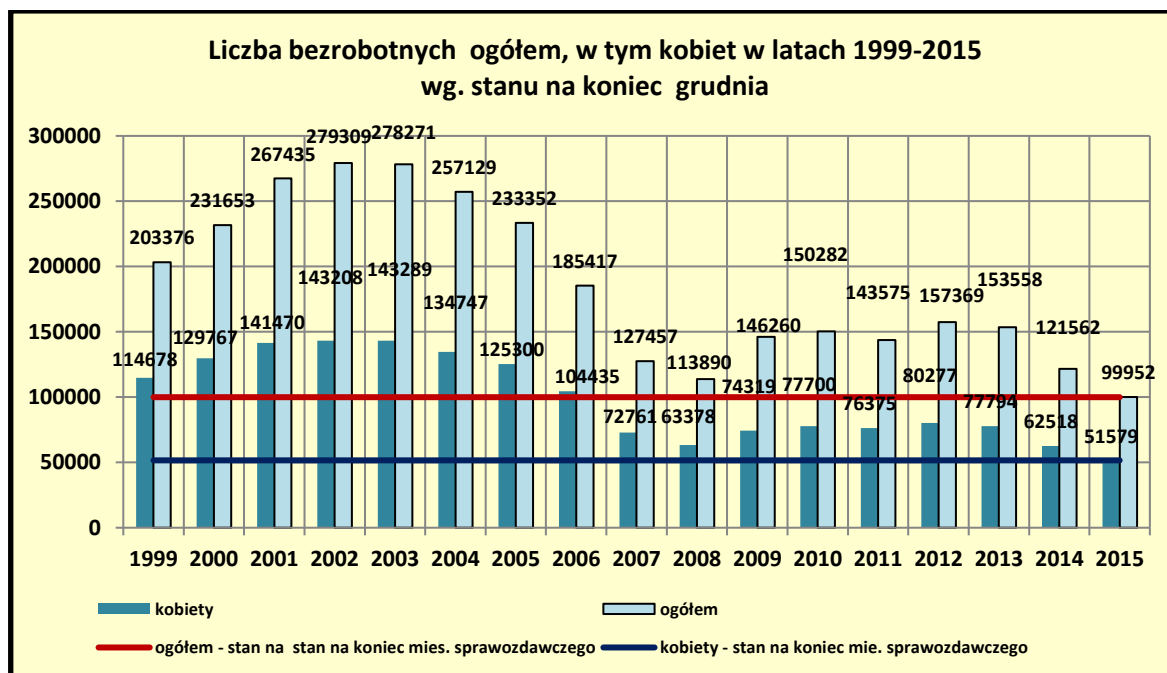
**Poziom stopy bezrobocia w powiatach woj. dolnośląskiego
wg stanu na 31 grudnia 2015 r.**

2.1.1. STAN BEZROBOCIA NA KONIEC 2015 R.

W końcu grudnia 2015 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 99952 bezrobotnych, tj. o 21610 osób mniej niż w końcu grudnia 2014 roku. Kobiety (51579 osób) stanowiły 51,6% ogółu bezrobotnych. Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych

w województwie dolnośląskim, w tym bezrobotnych kobiet, na koniec grudnia w latach 1999 – 2015 przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Sprawozdania MPiPS-01 z lat 1999-2015

Spośród osób pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy na koniec grudnia 2015 r. największa liczba bezrobotnych reprezentowała zawody z wielkiej grupy zawodowej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (25213 osób, tj. 25,2%). Duża liczba bezrobotnych reprezentowała grupę „pracownicy usług i sprzedawcy” (18820 osób, tj. 18,8%), natomiast trzecią co do wielkości grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby bez zawodu (11428 osób, tj. 11,4%). Najmniej licznie reprezentowane były „siły zbrojne” (69 osób, tj. 0,1%) oraz „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy” (735 osób, tj. 0,7%). Strukturę zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 r. bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Zał. 3 do sprawozdania MPiPS-01 za II półrocze 2015 r.

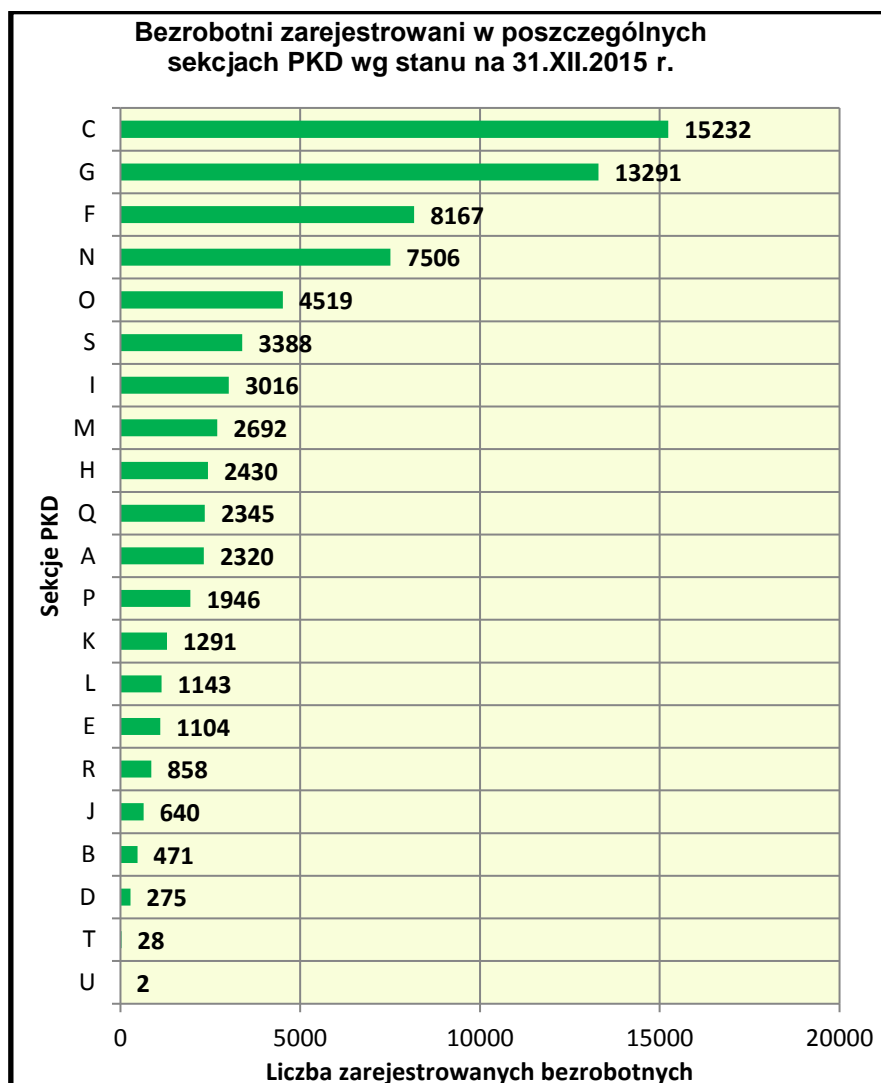
Największa liczba bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy na koniec 2015 r. posiadała zawód sprzedawca. Ranking 11 zawodów, którymi legitymowało się ponad 1000 zarejestrowanych bezrobotnych przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Nazwa zawodu	Symbol	Liczba bezrobotnych (stan na 31.12.2015 r.)		w tym osób w okresie 12 mies. od ukończenia nauki	
			ogółem	w tym kobiet	ogółem	w tym kobiet
1	Sprzedawca	522301	9048	8234	229	210
2	Murarz	711202	2812	5	7	0
3	Ślusarz	722204	2563	73	19	2
4	Kucharz	512001	2316	1865	88	62
5	Pomocniczy robotnik budowlany	931301	2083	23	4	0
6	Robotnik gospodarczy	515303	2020	776	12	8
7	Technik ekonomista	331403	1784	1569	72	61
8	Krawiec	753105	1487	1448	16	16
9	Szwaczka ręczna	753303	1211	1189	2	2
10	Sprzątaczką biurową	911207	1167	1141	2	2
11	Technik mechanik	311504	1087	72	29	1

Źródło: Zał. 3 do sprawozdania MPiPS-01 za II półrocze 2015 r.

Bezrobotny posiadający jeden z tych 11 zawodów stanowili 31,2% wszystkich bezrobotnych posiadających zawód oraz 27,6% zarejestrowanych bezrobotnych ogółem. Bezrobotni bez zawodu stanowili 11,4% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r.

Strukturę zarejestrowanych bezrobotnych wg sekcji PKD przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Zał. 2 do MPiPS-01 za II półrocze 2015 r.

Analiza struktury zarejestrowanych bezrobotnych wg sekcji PKD wykazała, że najliczniejsza grupa bezrobotnych pracowała poprzednio w zakładach pracy z sekcji C „przetwórstwo przemysłowe” (15232 osoby, tj. 15,2%), sekcji G „handel hurtowy i detaliczny” (13291 osób, tj. 13,3%) oraz sekcji F „budownictwo” (8167 osób, tj. 8,2%). Najmniej osób (poniżej 0,1%) pochodziło z sekcji U „organizacje i zespoły eksterytorialne” (2 osoby) oraz sekcji T „gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby” (28 osób). Dla 16450 osób pozostających w ewidencji PUP (tj. 16,5%) nie zidentyfikowano sekcji PKD ostatniego miejsca zatrudnienia.

Porównanie liczby zarejestrowanych bezrobotnych w podziale na sekcje PKD wg. stanu na koniec grudnia 2014 i 2015 roku przedstawia poniższa tabela:

Sekcje PKD		Zarejestrowani bezrobotni		Struktura % w 2014 r.	Struktura % w 2015 r.
Nazwa	Symbol	stan na 31.XII.2014	stan na 31.XII.2015		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	A	2729	2320	2,2%	2,3%
Górnictwo i wydobywanie	B	579	471	0,5%	0,5%
Przetwórstwo przemysłowe	C	18935	15232	15,6%	15,2%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D	348	275	0,3%	0,3%
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	E	1364	1104	1,1%	1,1%
Budownictwo	F	10102	8167	8,3%	8,2%
Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle	G	16153	13291	13,3%	13,3%
Transport i gospodarka magazynowa	H	2645	2430	2,2%	2,4%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	3552	3016	2,9%	3,0%
Informacja i komunikacja	J	735	640	0,6%	0,6%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	1497	1291	1,2%	1,3%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	1390	1143	1,1%	1,1%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	3132	2692	2,6%	2,7%
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	N	8165	7506	6,7%	7,5%
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	O	5513	4519	4,5%	4,5%
Edukacja	P	2249	1946	1,9%	1,9%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	2883	2345	2,4%	2,3%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	946	858	0,8%	0,9%
Pozostała działalność usługowa	S	4135	3388	3,4%	3,4%
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	T	29	28	0,0%	0,0%
Organizacje i zespoły eksterytorialne	U	2	2	0,0%	0,0%
Działalność niezidentyfikowana		19920	16450	16,4%	16,5%
Razem (w. Od 01 do 18)		107003	89114	88,0%	89,2%
Dotychczas niepracujący		14559	10838	12,0%	10,8%
Ogółem (w. 19 + 20)		121562	99952	100,0%	100,0%

Źródło: Zał. 2 do MPiPS-01 za II półrocze 2014 i 2015 r.

Pomimo znacznego zmniejszenia się liczby bezrobotnych struktura bezrobotnych w podziale na sekcje PKD nie zmieniła się w znaczący sposób.

2.1.2. NAPŁYW BEZROBOTNYCH W 2015 R.

W 2015 r. w powiatowych urzędach pracy zmniejszyła się liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych. Zarejestrowano 177939 bezrobotnych, napływ zmniejszył się o 11008 osób w porównaniu z 2014 r. W strukturze napływu bezrobotnych największy odsetek stanowiły osoby, które przed nabyciem statusu bezrobotnego pracowały w następujących sekcjach gospodarki:

- przetwórstwo przemysłowe (25928 osób, tj. 14,6% poprzednio pracujących),
- handel hurtowy i detaliczny (22825 osób, tj. 12,8%),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (17274 osób, tj. 9,7%),

- budownictwo (12735 osób, tj. 7,2%).

Największy spadek napływu bezrobotnych, w porównaniu z 2014 r. wystąpił w grupie osób pracujących poprzednio w sekcji „przetwórstwo przemysłowe” (spadek o 2002 osoby), znaczący spadek odnotowano też w grupie nowo zarejestrowanych bezrobotnych, którzy wcześniej pracowali w sekcji „handel hurtowy i detaliczny” (o 1772 osoby) oraz w sekcji „budownictwo” (spadek o 1651 osób). Zmalała też o 899 osób liczba zarejestrowanych bezrobotnych, dla których nie zidentyfikowano sekcji działalności gospodarczej. Wzrost liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w siedmiu sekcjach PKD, w tym najbardziej znaczący wśród osób pracujących poprzednio w sekcji „działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” (o 1456 osób). Porównanie napływu bezrobotnych według sekcji PKD w 2014 i 2015 roku przedstawia poniższe zestawienie:

Sekcje PKD		Napływ bezrobotnych w 2014 r.	struktura % napływu	Napływ bezrobotnych w 2015 r.	struktura % napływu	Wzrost/ spadek (-) napływu
Nazwa	Symbol					
0	1	2	3	4	5	5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	A	3379	1,8	3019	1,7	-360
Górnictwo i wydobywanie	B	695	0,4	594	0,3	-101
Przetwórstwo przemysłowe	C	27930	14,8	25928	14,6	-2002
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D	507	0,3	398	0,2	-109
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	E	1965	1,0	1861	1,0	-104
Budownictwo	F	14386	7,6	12735	7,2	-1651
Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle	G	24597	13,0	22825	12,8	-1772
Transport i gospodarka magazynowa	H	5349	2,8	5392	3,0	43
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	4390	2,3	4860	2,7	470
Informacja i komunikacja	J	1259	0,7	1181	0,7	-78
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	2359	1,2	2438	1,4	79
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	1722	0,9	1638	0,9	-84
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	5383	2,8	5284	3,0	-99
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	N	15818	8,4	17274	9,7	1456
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	O	6835	3,6	6689	3,8	-146
Edukacja	P	3614	1,9	3651	2,1	37
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	4150	2,2	4007	2,3	-143
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	1860	1,0	1573	0,9	-287
Pozostała działalność usługowa	S	5611	3,0	5811	3,3	200
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	T	37	0,020	32	0,0	-5
Organizacje i zespoły eksterytorialne	U	5	0,003	7	0,0	2
Działalność niezidentyfikowana		28103	14,9	27204	15,3	-899
Razem (w. Od 01 do 18)		159954	84,7	154401	86,8	-5553
Dotychczas niepracujący		28993	15,3	23538	13,2	-5455
Ogółem (w. 19 + 20)		188947	100,0	177939	100,0	-11008

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z Zał. 2 do MPiPS-01 za 2014 i 2015 r.

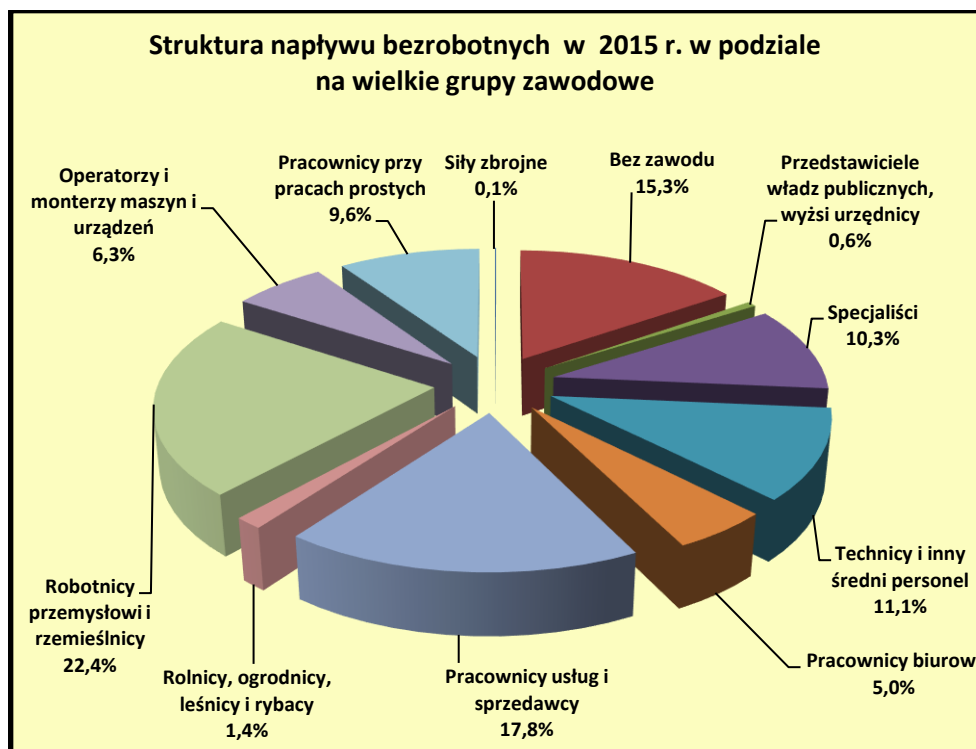
Struktura napływu bezrobotnych w układzie sekcji gospodarki wskazuje, że znaczna część rejestrujących się bezrobotnych pracowała przed rejestracją w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie (21,8%). Duży napływ bezrobotnych z przetwórstwa przemysłowego i budownictwa klasyfikuje na pierwszym miejscu pod względem największego

napływu bezrobotnych wielką grupę zawodów „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (39805 osób, tj. 22,4% wszystkich nowo zarejestrowanych bezrobotnych. Znaczącą grupę stanowiły również osoby posiadające zawody z wielkiej grupy zawodowej „pracownicy usług i sprzedawcy (31653 osoby, tj. 17,8% nowo zarejestrowanych bezrobotnych. Wśród nowo zarejestrowanych bezrobotnych (napływ) 27310 osób, tj. 15,3%, nie posiadało żadnego zawodu. Porównanie napływu bezrobotnych według wielkich grup zawodów w latach 2014 i 2015 przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	GRUPA ZAWODÓW	Napływ bezrobotnych		Struktura napływu w 2015 r. w %	Wzrost, spadek [-] w porównaniu do 2014 r.
		2014 r.	2015 r.		
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	1100	1141	0,6	41
2	Specjaliści	19163	18390	10,3	-773
3	Technicy i inny średni personel	21262	19754	11,1	-1508
4	Pracownicy biurowi	8734	8914	5,0	180
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	31774	31653	17,8	-121
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2696	2561	1,4	-135
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	43040	39805	22,4	-3235
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	10752	11254	6,3	502
9	Pracownicy przy pracach prostych	16724	17023	9,6	299
10	Siły zbrojne	122	134	0,1	12
11	Bez zawodu	33580	27310	15,3	-6270
Razem		188947	177939	100,0	-11008

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z Zał. 3 do MPiPS-01 za 2014 i 2015 r.

Strukturę napływu w podziale na wielkie grupy zawodowe pokazuje poniższy diagram:

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z Zał. 3 do MPiPS-01 za 2015 r.

Dominującym zawodem wśród nowo rejestrujących się osób był zawód sprzedawca, którym legitymowało się 14580 osób (w tym aż 12764 kobiety). Niepokojącym zjawiskiem jest duża liczba absolwentów posiadających zawód sprzedawcy, którzy rejestrują się w powiatowych urzędach pracy. Zestawienie 27 zawodów, w których zarejestrowano w 2015 roku ponad 1000 bezrobotnych przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Nazwa zawodu	Symbol	Napływ bezrobotnych		Napływ osób w okresie 12 mies. od ukończenia nauki	
			ogółem	w tym kobiet	ogółem	w tym kobiet
1	Sprzedawca	522301	14580	12764	762	683
2	Ślusarz	722204	4116	107	128	3
3	Kucharz	512001	4004	2662	243	140
4	Murarz	711202	3725	7	20	0
5	Pomocniczy robotnik budowlany	931301	3223	28	36	0
6	Technik ekonomista	331403	3202	2750	263	228
7	Robotnik gospodarczy	515303	2745	1022	47	21
8	Mechanik pojazdów samochodowych	723103	2084	2	276	0
9	Krawiec	753105	2002	1943	34	31
10	Magazynier	432103	1933	406	66	17
11	Technik mechanik	311504	1831	91	75	0
12	Fryzjer	514101	1756	1659	336	324
13	Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	932990	1701	760	77	27
14	Piekarz	751204	1686	259	50	4
15	Szwaczka ręczna	753303	1661	1625	10	10
16	Stolarz	752205	1532	52	62	1
17	Sprzątaczką biurową	911207	1510	1469	9	9
18	Technik prac biurowych	411004	1493	1294	67	56
19	Ekonomista	263102	1382	1041	140	99
20	Pakowacz ręczny	932101	1323	947	79	55
21	Kelner	513101	1215	1023	82	78
22	Cukiernik	751201	1197	706	68	42
23	Pedagog	235921	1111	1013	154	145
24	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	411090	1107	937	95	79
25	Tokarz w metalu	722314	1106	60	0	0
26	Mechanik samochodów osobowych	723105	1102	4	19	0
27	Technik handlowiec	522305	1009	781	55	43

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z Zał. 3 do MPiPS-01 za 2015 r.

Bezrobotni legitymujący się jednym z tych 27 zawodów stanowili 43,4% napływu bezrobotnych posiadających zawód oraz 36,7% ogólnego napływu bezrobotnych.

Jak wynika ze sprawozdania MPiPS-01 do powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego wpłynęło w 2015 r. 114,6 tys. ofert pracy i aktywizacji zawodowej, tj. o 13,4 tys. więcej niż rok wcześniej. Wśród zgłoszonych ofert mniejszy o 3,0 punkty procentowe był udział miejsc aktywizacji zawodowej. Poprawa sytuacji w regionie i związane z tym większe zapotrzebowanie na pracowników spowodowały, że pracodawcy częściej niż rok wcześniej poszukiwali pracowników wśród bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy.

Porównanie liczby i struktury napływu ofert pracy w latach 2014 – 2015 przedstawia poniższa tabela:

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2014-2015							
Wyszczególnienie		Zgłoszone w 2014 r.	Struktura % ofert	Zgłoszone w 2015 r.	Struktura % ofert	Wzrost /spadek w porównaniu do 2014 r.	
Ogółem wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej		101318	100,0	114677	100,0	13359	
z ogółem	zatrudnienie lub inna praca zarobkowa		80928	79,9	95109	82,9	14181
	miejsca aktywizacji zawodowej		20390	20,1	19568	17,1	-822
	z tego	staże	17229	17,0	16295	14,2	-934
		przygotowanie zawodowe dorosłych	34	0,0	41	0,0	7
		prace społecznie użyteczne	3127	3,1	3232	2,8	105
		dla niepełnosprawnych	6130	6,1	5680	5,0	-450
	dla osób w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki		395	0,4	328	0,3	-67

Źródło: Obliczenia własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01

2.1.3. ANALIZA BEZROBOTNYCH ORAZ OFERT PRACY WEDŁUG WIELKICH ORAZ ELEMENTARNYCH GRUP ZAWODÓW

W dalszej części opracowania wykorzystane zostaną tablice wynikowe przygotowane na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przez Sygmy, zgodnie z algorytmem, który różni się od naliczeń na potrzeby statystyki publicznej. Analiza bezrobotnych i ofert pracy zawiera zestawienie danych z systemu Syriusz oraz wyniki badania ofert pracy zamieszczanych na portalach rekrutacyjnych zagregowane do elementarnych oraz wielkich grup zawodów. Ponadto wykorzystano wyniki badania BAEL prowadzonego przez GUS. Analizie poddano bezrobotnych posiadających zawód. Analiza sytuacji osób bezrobotnych bez zawodu zostanie przeprowadzona odrębnie.

2.1.3.1. STAN BEZROBOCIA NA KONIEC 2015 R.

Na koniec 2015 r. w woj. dolnośląskim było zarejestrowanych 88215 bezrobotnych posiadających zawód. Bezrobotni posiadali zawody ze wszystkich 10 wielkich grup zawodowych. Ranking wielkich grup zawodowych pod względem liczby zarejestrowanych na koniec 2015 r. bezrobotnych przedstawiał się następująco:

Lp.	Kod	Wielkie grupy zawodów	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r.	Struktura % w 2015 r.	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2014 r.	Struktura % w 2014 r.
1	7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	25096	28,4	30967	29,8
2	5	Pracownicy usług i sprzedawcy	18806	21,3	21586	20,8
3	3	Technicy i inny średni personel	11035	12,5	13585	13,1

4	9	Pracownicy wykonujący prace proste	10228	11,6	11592	11,2
5	2	Specjaliści	8612	9,8	10135	9,8
6	8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	6908	7,8	7525	7,2
7	4	Pracownicy biurowi	4690	5,3	5216	5,0
8	6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2049	2,3	2438	2,3
9	1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	733	0,8	690	0,7
10	0	Siły zbrojne	68	0,1	67	0,1
Razem			88225	100,0	103801	100,0

Źródło: Zał. 3 do sprawozdania MPiPS-01 za 2014 r., tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity za 2015 r.

W tabeli przedstawiono porównanie liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz struktury zarejestrowanych bezrobotnych na koniec roku w latach 2014 – 2015 (dla bezrobotnych posiadających zawód). Mimo znacznie mniejszej liczby bezrobotnych z zawodem pozostającej w ewidencji PUP-ów na koniec 2015 r. w porównaniu z rokiem poprzednim struktura zawodowa nie uległa poważniejszym zmianom. Zmiany udziału bezrobotnych są mniejsze od 1 punktu procentowego, za wyjątkiem najliczniejszej grupy zawodowej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, której udział w ogólnej liczbie bezrobotnych z zawodem był w 2015 r. o 1,4 punktu procentowego mniejszy niż rok wcześniej.

Bezrobotni posiadający zawód pozostający w ewidencji urzędów pracy sklasyfikowani zostali w 420 elementarnych grup zawodów. Największa liczba bezrobotnych (powyżej 1000) posiadała zawody z następujących grup elementarnych:

Lp.	Kod	Nazwa elementarnej grupy zawodowej	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r.	w tym absolwentów
1	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	9797	276
2	7112	Murarze i pokrewni	3036	28
3	7222	Ślusarze i pokrewni	2627	21
4	5120	Kucharze	2333	102
5	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	2075	4
6	5153	Gospodarze budynków	2066	16
7	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	2055	9
8	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	1927	95
9	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1862	83
10	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1728	42
11	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	1515	9
12	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1508	17
13	4110	Pracownicy obsługi biurowej	1474	35
14	3115	Technicy mechanicy	1320	44
15	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1273	17
16	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	1233	11
17	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1214	3
18	4321	Magazynierzy i pokrewni	1093	17
19	7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	1040	7
20	5141	Fryzjerzy	1008	114

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Zawody z tych 20 grup elementarnych posiadała prawie połowa (47,8%) wszystkich bezrobotnych posiadających zawód pozostających w ewidencji urzędów pracy na koniec

2015 r. Podobnie jak w latach poprzednich wśród zarejestrowanych bezrobotnych dominowali sprzedawcy (9797 osób, tj. 11,1% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych z zawodem).

Wskaźniki: dostępności ofert pracy, długotrwałego bezrobocia oraz płynności bezrobotnych określają sytuację osób z zawodami z danej grupy elementarnej na rynku pracy. Dla 20 elementarnych grup zawodów, w których zarejestrowano co najmniej 1000 bezrobotnych wskaźniki te przyjmowały następujące wartości:

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r.	wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobotnych
1	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	9797	11,05	53,60	1,12
2	7112	Murarze i pokrewni	3036	14,02	59,95	1,13
3	7222	Ślusarze i pokrewni	2627	19,25	55,08	1,15
4	5120	Kucharze	2333	12,04	56,41	1,16
5	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	2075	7,57	58,22	1,13
6	5153	Gospodarze budynków	2066	3,69	63,17	1,15
7	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	2055	4,85	64,53	1,20
8	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	1927	22,90	46,34	1,13
9	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1862	472,45	51,72	1,15
10	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1728	26,02	52,26	1,11
11	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	1515	2,28	51,82	1,10
12	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1508	55,35	63,00	1,19
13	4110	Pracownicy obsługi biurowej	1474	4,08	47,29	1,10
14	3115	Technicy mechanicy	1320	26,03	50,23	1,15
15	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1273	12,14	50,90	1,11
16	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	1233	5,72	53,53	1,15
17	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	1214	4,80	62,11	1,22
18	4321	Magazynierzy i pokrewni	1093	1,31	45,84	1,09
19	7412	Elektromechanicy i elektrycy	1040	14,88	55,87	1,14
20	5141	Fryzjerzy	1008	12,30	46,03	1,06

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnyty

Dla tych zawodów wskaźnik płynności oscyluje wokół jedności, co oznacza równowagę między napływem a odpływem bezrobotnych, wskaźnik dostępności ofert pracy jest większy od jedności, jednak wskaźnik długotrwałego bezrobocia oscyluje wokół 50,0%, co odpowiada udziałowi długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w woj. dolnośląskim.

2.1.3.2. BEZROBOTNI ABSOLWENCI NA KONIEC 2015 R.

Na koniec 2015 r. absolwenci z zawodem stanowili 2,8% bezrobotnych posiadających zawód. W ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało 2449 absolwentów posiadających zawód. W układzie wielkich grup zawodowych struktura absolwentów z zawodem przedstawiała się następująco:

Kod	Wielkie grupy zawodów	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r.	Struktura % w 2015 r.	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2014 r.	Struktura % w 2014 r.
0	Siły zbrojne	1	0,0	1	0,0
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	8	0,3	6	0,2
2	Specjaliści	746	30,5	921	34,3
3	Technicy i inny średni personel	483	19,7	509	18,9
4	Pracownicy biurowi	148	6,0	187	7,0
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	600	24,5	441	16,4
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	9	0,4	12	0,4
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	333	13,6	403	15,0
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	40	1,6	73	2,7
9	Pracownicy przy pracach prostych	81	3,3	134	5,0
Razem		2449	100,0	2687	100,0

Źródło: Zał. 3 do sprawozdania MPiPS-01 za 2014 r., tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity za 2015 r.

W porównaniu do stanu na koniec 2014 r. o 3,8 punktu procentowego zmniejszył się udział specjalistów w ogólnej liczbie bezrobotnych absolwentów posiadających zawód, natomiast o 8,1 punktu procentowego zwiększył się udział absolwentów z grupy zawodowej „pracownicy usług i sprzedawcy”.

Zarejestrowani w urzędach pracy bezrobotni absolwenci zostali sklasyfikowani w 228 grupach elementarnych. Najwięcej z nich (powyżej 50 osób) posiadało zawody z następujących grup zawodowych:

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych na koniec 2015 r.	udział % w ogólnej liczbie bezrobotnych
1	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	276	2,8
2	5141	Fryzjerzy	114	11,3
3	5120	Kucharze	102	4,4
4	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	95	4,9
5	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	83	4,5
6	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	69	11,5
7	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	69	9,3
8	4224	Recepcjoniści hotelowi	54	14,8
9	3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	51	15,0

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Absolwenci z zawodami z tych 9 grup elementarnych stanowili 37,3% wszystkich absolwentów z zawodem zarejestrowanych w końcu 2015 r. Podobnie, jak wśród

bezrobotnych ogółem dominuje w tym rankingu elementarna grupa zawodowa „sprzedawcy sklepowi”. Największy udział procentowy absolwentów (powyżej 30%) odnotowano w następujących grupach elementarnych:

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych na koniec 2015 r.	udział % w ogólnej liczbie bezrobotnych
1	2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	1	100,0
2	2653	Choreografowie i tancerze	1	50,0
3	2146	Inżynierowie górnictwa i metalurgii	17	37,8
4	3511	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	3	33,3
5	2272	Diagności laboratoryjni specjaliści	1	33,3
6	7234	Mechanicy rowerów i pokrewni	1	33,3
7	3331	Spedytorzy i pokrewni	39	30,7

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Te grupy elementarne charakteryzują się jednak niewielką liczbą zarejestrowanych bezrobotnych ogółem, a w tym i absolwentów. Należałoby zwrócić jedynie uwagę na grupę elementarną „spedytorzy i pokrewni”. Spedytorzy to pracownicy często poszukiwani poprzez portale internetowe, być może więc szkoły kształcące w tych zawodach nie zapewniają kwalifikacji i kompetencji, których od potencjalnych pracowników oczekują pracodawcy.

2.1.3.3. DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI NA KONIEC 2015 R.

Istotnym problemem na dolnośląskim rynku pracy jest długotrwale bezrobocie. Powyżej 12 miesięcy w ewidencji powiatowych urzędów pracy w końcu 2015 r. pozostawało aż 46628 osób posiadających zawód, tj. 52,9% wszystkich bezrobotnych z zawodem. Ranking osób długotrwale bezrobotnych pozostających w ewidencji PUP na koniec 2015 r. w podziale na wielkie grupy zawodowe przedstawia poniższa tabela:

Kod	Wielkie grupy zawodów	Liczba bezrobotnych długotrwale zarejestrowanych na koniec 2015 r.	Struktura % w 2015 r.	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
0	Siły zbrojne	31	0,1	45,59
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	275	0,6	37,52
2	Specjaliści	3553	7,6	41,26
3	Technicy i inny średni personel	5496	11,8	49,81
4	Pracownicy biurowi	2134	4,6	45,50
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	10085	21,6	53,63
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1290	2,8	62,96
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14027	30,1	55,89
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3773	8,1	54,62
9	Pracownicy przy pracach prostych	5964	12,8	58,31
Razem		46628	100,0	52,85

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych występuje w wielkiej grupie zawodowej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, która jest jednocześnie najliczniej reprezentowaną grupą wśród bezrobotnych posiadających zawód. Na kolejnych dwóch miejscach w rankingu występują także wielkie grupy zawodowe o znacznej liczebności („pracownicy przy pracach prostych” oraz „pracownicy usług i sprzedawcy”.

Najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia ma wielka grupa zawodowa rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy”, zawody z której posiadała niewielka liczba bezrobotnych zarejestrowanych w końcu 2015 r. (1290 osób). Jednak dla wszystkich dużych liczebnie grup zawodowych wskaźnik długotrwałego bezrobocia przekracza 50%.

Długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r. sklasyfikowano w 399 elementarnych grupach zawodów. Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych (powyżej 1000) posiadało zawody z następujących grup zawodowych:

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r.	w tym długotrwale bezrobotni
1	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	9797	5251
2	7112	Murarze i pokrewni	3036	1820
3	7222	Ślusarze i pokrewni	2627	1447
4	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	2055	1326
5	5120	Kucharze	2333	1316
6	5153	Gospodarze budynków	2066	1305
7	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	2075	1208

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Długotrwale bezrobotni z zawodami z tych siedmiu elementarnych grup zawodów stanowili 29,3% wszystkich długotrwale bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy na koniec 2015 r. Duża liczba sprzedawców, murarzy i ślusarzy wśród długotrwale bezrobotnych świadczyć może o niedostosowaniu kwalifikacji do wymagań pracodawców, przeciwwskazaniach zdrowotnych lub też o nieadekwatnych do oczekiwań bezrobotnych oferowanych warunkach pracy. Nie występują natomiast na Dolnym Śląsku takie grupy zawodowe, w których długotrwale bezrobocie byłoby zjawiskiem dominującym. Grupy zawodowe o co najmniej 75% wskaźniku długotrwałego bezrobocia (udziale % długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych z danej grupy zawodowej), charakteryzuje bowiem bardzo mała liczba osób bezrobotnych, co ukazuje poniższa tabela:

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r.	udział % długotrwale bezrobotnych
1	1113	Wyżsi urzędnicy władz samorządowych	1	100,0
2	2262	Lekarze dentyści specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	1	100,0
3	2659	Twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani	1	100,0
4	3121	Osoby dozoru ruchu w górnictwie	1	100,0

5	3135	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów metalurgicznych	1	100,0
6	3155	Technicy urządzeń ruchu lotniczego	3	100,0
7	3342	Sekretarze prawni	2	100,0
8	5111	Stewardzi	1	100,0
9	6223	Rybacy morscy	1	100,0
10	6310	Rolnicy produkcji roślinnej pracujący na własne potrzeby	1	100,0
11	7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	3	100,0
12	9123	Zmywacze okien	1	100,0
13	9520	Uliczni sprzedawcy produktów (z wyłączeniem żywności o krótkim terminie przydatności do spożycia)	2	100,0
14	7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	22	81,8
15	3151	Pracownicy służb technicznych żeglugi	5	80,0
16	3118	Kreślarze	9	77,8
17	7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	13	76,9
18	1322	Kierownicy w górnictwie	4	75,0
19	3352	Urzędnicy do spraw podatków	4	75,0
20	3356	Funkcjonariusze służby więziennej	4	75,0
21	5164	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	4	75,0
22	6221	Hodowcy ryb	4	75,0

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

W tych 22 grupach elementarnych o wskaźniku długotrwałego bezrobocia wynoszącym co najmniej 75,0% na koniec 2015r. było zarejestrowanych tylko 0,2% długotrwale bezrobotnych oraz 0,1% bezrobotnych posiadających zawód.

2.1.3.4. BEZROBOTNI BEZ ZAWODU

Na koniec 2015 roku w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało 11232. bezrobotnych bez żadnego zawodu. Stanowili o 11,3% całkowitej populacji bezrobotnych (na koniec 2014 r. bezrobotni bez zawodu stanowili 16,1% wszystkich bezrobotnych). Liczbę bezrobotnych bez zawodu oraz porównanie z ogólną liczbą bezrobotnych w podziale na poziom wykształcenia oraz typy ukończonych szkół prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)
Ogółem	99 460	11 232	11,29
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	30 280	6 670	22,03
zasadnicze zawodowe	27 806	532	1,91
średnie ogólnokształcące	9 282	2 348	25,30
policealne i średnie zawodowe	20 543	1 363	6,63
wyższe	11 549	319	2,76
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	11 145	367	3,29
szkoła przysposabiająca do pracy	60	10	16,67
technikum	3 913	779	19,91
liceum ogólnokształcące	5 637	1 586	28,14
liceum profilowane	437	110	25,17
technikum uzupełniające	203	14	6,90

liceum uzupełniające	179	26	14,53
szkoła policealna	1 964	111	5,65
wyższa	8 694	241	2,77
brak danych źródłowych	67 228	7 988	11,88

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Największy był udział bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (25,30%) oraz gimnazjalnym i poniżej (22,03%). Występowanie w grupie bezrobotnych bez zawodu osób, które ukończyły szkoły dające uprawnienia zawodowe świadczyć może o nie przystąpieniu lub nie zdaniu egzaminu zawodowego, utracie uprawnień zawodowych. Może wynikać także z braku dokumentów poświadczających kwalifikacje przy rejestracji bezrobotnego i nieuwzględnieniu tych kwalifikacji w ewidencji bezrobotnego.

2.1.3.5. NAPŁYW I ODPIYW BEZROBOTNYCH W 2015 R.

W okresie analizowanego roku odnotowano napływ 124627 bezrobotnych z zawodem. Ranking napływu osób bezrobotnych w 2015 r. w podziale na wielkie grupy zawodowe przedstawia poniższa tabela:

Kod	Wielkie grupy zawodów	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r.	Struktura w %
0	Siły zbrojne	156	0,1
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	1175	0,8
2	Specjaliści	18738	12,2
3	Technicy i inny średni personel	20046	13,0
4	Pracownicy biurowi	9234	6,0
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	32553	21,1
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2595	1,7
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	40127	26,0
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	11673	7,6
9	Pracownicy przy pracach prostych	17779	11,5
Razem		154076	100,0

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Ponad jedna czwarta bezrobotnych z zawodem (26,0%), którzy zarejestrowali się w powiatowych urzędach pracy w 2015 r. posiadała zawody z wielkiej grupy zawodowej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, a „pracownicy usług i sprzedawcy stanowili 21,1% nowo zarejestrowanych bezrobotnych posiadających zawód. Napływ bezrobotnych posiadających zawód odnotowano w 2015 r. w 425 elementarnych grupach zawodów. Największy napływ (powyżej 2000 osób) odnotowano w następujących elementarnych grupach zawodów:

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Napływ bezrobotnych w 2015 r.
1	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	16258
2	7222	Ślusarze i pokrewni	4255
3	7112	Murarze i pokrewni	4182
4	5120	Kucharze	4120
5	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	3819
6	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	3442
7	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	3364
8	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	3211
9	5153	Gospodarze budynków	2972
10	9112	Pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	2947
11	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	2947
12	4110	Pracownicy obsługi biurowej	2775
13	4321	Magazynierzy i pokrewni	2405
14	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	2383
15	3115	Technicy mechanicy	2278
16	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	2029
17	5141	Fryzjerzy	2015

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Bezrobotni z zawodami z tych 17 elementarnych grup zawodowych stanowili 42,4% całkowitego napływu bezrobotnych posiadających zawód.

W 2015 r. wyrejestrowano z ewidencji urzędów pracy 173451 bezrobotnych posiadających zawód. Ranking odpływu osób w podziale na wielkie grupy zawodowe przedstawia poniższa tabela:

Kod	Wielkie grupy zawodów	Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w 2015 r.	Struktura w %
0	Siły zbrojne	161	0,1
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	1155	0,7
2	Specjaliści	20347	11,7
3	Technicy i inny średni personel	22740	13,1
4	Pracownicy biurowi	10003	5,8
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	36502	21,0
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	3050	1,8
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	46016	26,5
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	13245	7,6
9	Pracownicy przy pracach prostych	20232	11,7
Razem		173451	100,0

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Największa liczba osób wyłączonych z ewidencji PUP-ów w 2015 r. (26,5%) posiadała zawody z wielkiej grupy zawodowej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, niewiele mniej, bo 21,0% miało zawody z wielkiej grupy zawodowej „pracownicy usług i sprzedawcy”. Te dwie grupy zawodowe dominowały nie tylko w napływie i odpływie bezrobotnych, ale również były najliczniejszymi grupami w przypadku stanu bezrobotnych z zawodem w końcu 2015 r. Dominują one na rynku pracy w obszarze bezrobocia. Odpływ bezrobotnych wystąpił

w 2015 r. w 425 grupach elementarnych. Największy odpływ (powyżej 2000 osób) wystąpił w następujących elementarnych grupach zawodowych:

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Odpływ bezrobotnych w 2015 r.
1	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	18248
2	7222	Ślusarze i pokrewni	4885
3	5120	Kucharze	4763
4	7112	Murarze i pokrewni	4738
5	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	4333
6	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	3955
7	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	3813
8	9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	3551
9	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	3545
10	5153	Gospodarze budynków	3422
11	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	3283
12	4110	Pracownicy obsługi biurowej	3063
13	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	2653
14	3115	Technicy mechanicy	2623
15	4321	Magazynierzy i pokrewni	2617
16	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	2421
17	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	2271
18	5141	Fryzjerzy	2142
19	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	2037

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Bezrobotni z zawodami z tych 19 elementarnych grup zawodowych stanowili 45,2% całkowitego napływu bezrobotnych posiadających zawód.

Największy napływ i największy odpływ bezrobotnych w 2015 r. odnotowano w tych samych elementarnych grupach zawodowych. Ponadto te grupy elementarne występują w rankingu 20 grup elementarnych o największej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r. Są to grupy zawodowe o największej rotacji zatrudnienia. Część z nich nie wymaga wykształcenia zawodowego, często są to prace nisko wynagradzane. Natomiast w przypadku dwóch grup zawodowych: „pracownicy obsługi biurowej” oraz „średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych” duża rotacja związana jest ze znacznym udziałem zatrudnienia subsydiowanego przy zatrudnianiu pracowników w tych grupach zawodowych (udział ofert pracy subsydiowanej odpowiednio 71,4% oraz 56,8%).

Jednym ze wskaźników charakteryzujących zjawiska zachodzące w obszarze napływu i odpływu bezrobotnych jest wskaźnik płynności bezrobotnych. Wskazuje on kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w danym zawodzie lub grupie zawodów. Ranking osób bezrobotnych pozostających w ewidencji PUP na koniec 2015 r. pod względem wartości wskaźnika płynności podziale na wielkie grupy zawodowe przedstawia poniższa tabela:

Kod	Wielkie grupy zawodów	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r.	w tym absolwenci	wskaźnik płynności
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	2049	9	1,18
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	25096	333	1,15
9	Pracownicy przy pracach prostych	10228	81	1,14
3	Technicy i inny średni personel	11035	483	1,13
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	6908	40	1,13
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	18806	600	1,12
2	Specjaliści	8612	746	1,09
4	Pracownicy biurowi	4690	148	1,08
0	Siły zbrojne	68	1	1,03
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	733	8	0,98
Razem		88225	2449	

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

W dziewięciu wielkich grupach zawodowych wskaźnik płynności w 2015 r. był większy od jedności i kształtował się na poziomie od 1,03 do 1,18. Wyjątek stanowiła grupa „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy”, dla której wskaźnik płynności wynosił 0,98, ale jest to grupa o małej liczbie bezrobotnych i o tyle specyficzna, że stanowiska kierownicze częściej obsadzone są poprzez przeniesienie już zatrudnionych osób niż poprzez nabór nowych pracowników, rzadko też poszukuje się kandydatów na te stanowiska w rekrutacji otwartej.

W podziale na elementarne grupy zawodów największa płynność (przewaga odpływu nad napływem bezrobotnych), o wartości co najmniej 1,50 wystąpiła w następujących grupach elementarnych:

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r.	w tym absolwenci	wskaźnik płynności
1	5242	Demonstratorzy wyrobów	0	0	3,00
2	6221	Hodowcy ryb	4	0	2,17
3	3155	Technicy urządzeń ruchu lotniczego	3	0	2,00
4	7515	Klasyfikatorzy żywności i pokrewni	3	0	2,00
5	3413	Pracownicy z zakresu działalności religijnej	1	0	2,00
6	3437	Tancerze	1	0	2,00
7	0210	Podoficerowie sił zbrojnych	0	0	2,00
8	2636	Duchowni i osoby konsekrowane	0	0	2,00
9	5212	Uliczni sprzedawcy żywności	0	0	2,00
10	7234	Mechanicy rowerów i pokrewni	3	1	1,89
11	2521	Projektanci i administratorzy baz danych	9	0	1,76
12	3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	3	0	1,73
13	7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	3	0	1,69
14	7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	13	0	1,67
15	7542	Strzałowi i pokrewni	3	0	1,67
16	1113	Wyżsi urzędnicy władz samorządowych	1	0	1,67
17	3118	Kreślarze	9	0	1,60

18	2262	Lekarze dentyści specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	1	0	1,60
19	9123	Zmywacze okien	1	0	1,60
20	5165	Instruktorzy nauki jazdy	7	0	1,54
21	6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	24	0	1,53
22	3151	Pracownicy służb technicznych żeglugi	5	0	1,50
23	3352	Urzędnicy do spraw podatków	4	0	1,50
24	2112	Meteorolodzy	1	0	1,50

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Jednak zawody z grup zawodów o największej płynności posiadała niewielka liczba bezrobotnych (99 osób). Podobnie przedstawia się sytuacja w przypadku grup zawodów elementarnych o płynności najniższej, o wartościach od 0,00 do 0,80, co przedstawia kolejne zestawienie:

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r.	w tym absolwenci	wskaźnik płynności
1	2295	Optometryści	2	0	0,00
2	5161	Astrologi, wróżbici i pokrewni	1	0	0,00
3	5412	Strażnicy w zakładach dla nieletnich	1	0	0,00
4	6222	Rybacy śródlądowi	1	0	0,00
5	1111	Przedstawiciele władz publicznych	2	0	0,50
6	4413	Kodowacze, korektorzy i pokrewni	3	0	0,50
7	9216	Robotnicy wykonujący prace proste w rybołówstwie i zakładach akwakultury	1	0	0,50
8	1431	Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i rozrywki	5	1	0,56
9	9332	Prowadzący pojazdy ciągnięte przez zwierzęta	6	0	0,57
10	2529	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani	3	0	0,63
11	8153	Operatorzy maszyn do szycia	135	0	0,67
12	9623	Odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów	5	0	0,67
13	2272	Diagności laboratoryjni specjaliści	3	1	0,67
14	1341	Kierownicy w instytucjach opieki nad dziećmi	1	0	0,67
15	9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniami	35	2	0,69
16	1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	71	1	0,71
17	3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	6	0	0,71
18	1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	7	0	0,73
19	7232	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni	3	0	0,75
20	2653	Choreografowie i tancerze	2	1	0,75
21	2513	Projektanci aplikacji sieciowych i multimedialnych	2	0	0,75
22	7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	23	0	0,76
23	7317	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	35	1	0,78
24	3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	17	0	0,78

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

W 24 grupach elementarnych z powyższej tabeli zarejestrowanych było na koniec 2015 r. tylko 370 bezrobotnych.

2.1.3.6. OFERTY PRACY

W 2015 r. zwiększyła się w porównaniu do roku poprzedniego liczba ofert pracy zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy. Na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w liczbie dostępnych na rynku ofert pracy uwzględniono obok ofert z CBOP oferty internetowe, których szacunku dokonano na podstawie prowadzonego dwukrotnie, w kwietniu i październiku 2015 r. badania internetowych ofert pracy. Ze względu na różny sposób zliczania ofert na potrzeby monitoringu oraz na potrzeby statystyki publicznej nie są możliwe porównania dotyczące ofert z 2014 r.

W wielkiej grupie zawodowej „siły zbrojne” nie odnotowano napływu ofert zatrudnienia. Ranking ilości ofert zatrudnienia zgłoszonych w 2015 r. w podziale na wielkie grupy zawodowe przedstawiał się następująco:

Kod	Wielkie grupy zawodów	Liczba ofert zatrudnienia w 2015 r.	Struktura % ofert ogółem w 2015 r.
2	Specjaliści	33437	21,1
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	27886	17,6
9	Pracownicy przy pracach prostych	24648	15,5
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	21153	13,3
4	Pracownicy biurowi	18469	11,6
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	17208	10,8
3	Technicy i inny średni personel	12308	7,8
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	2884	1,8
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	716	0,5
0	Siły zbrojne	0	0,0
Razem		158709	100,0

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Wśród ofert zatrudnienia pojawiających się na rynku pracy najwięcej ofert dotyczyło wielkiej grupy zawodowej „specjaliści” (21,1%), a w następnej kolejności „pracowników usług i sprzedawców” (17,6%) oraz „pracowników przy pracach prostych” (15,3%).

Napływ ofert pracy w 2015 r. odnotowano w 398 elementarnych grupach zawodów. Największą liczbę ofert pracy (ofert zgłoszonych do urzędów pracy i ofert internetowych), tj. co najmniej 1500 dotyczyła miejsc pracy w zawodach z następujących grup elementarnych:

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Oferty z Centralnej Bazy Ofert Pracy	Ofert internetowe	Oferty ogółem
1	4321	Magazynierzy i pokrewni	8718	531	9249
2	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	7399	691	8090
3	5153	Gospodarze budynków	6076	0	6076
4	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	4472	325	4797
5	4110	Pracownicy obsługi biurowej	3819	290	4109
6	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	3409	0	3409
7	2514	Programiści aplikacji	515	2854	3369

8	2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	736	2424	3160
9	9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	2827	83	2910
10	9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	2716	158	2874
11	5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	2527	101	2628
12	2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	80	2542	2622
13	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	2496	28	2524
14	3322	Przedstawiciele handlowi	1386	1122	2508
15	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	2380	122	2502
16	5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1750	513	2263
17	9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	2138	31	2169
18	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	221	1939	2160
19	7112	Murarze i pokrewni	1989	16	2005
20	2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	400	1551	1951
21	5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	1509	355	1864
22	8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	1792	17	1809
23	2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	608	1154	1762
24	2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	313	1400	1713
25	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	1333	358	1691
26	5120	Kucharze	1617	73	1690
27	8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	1593	0	1593

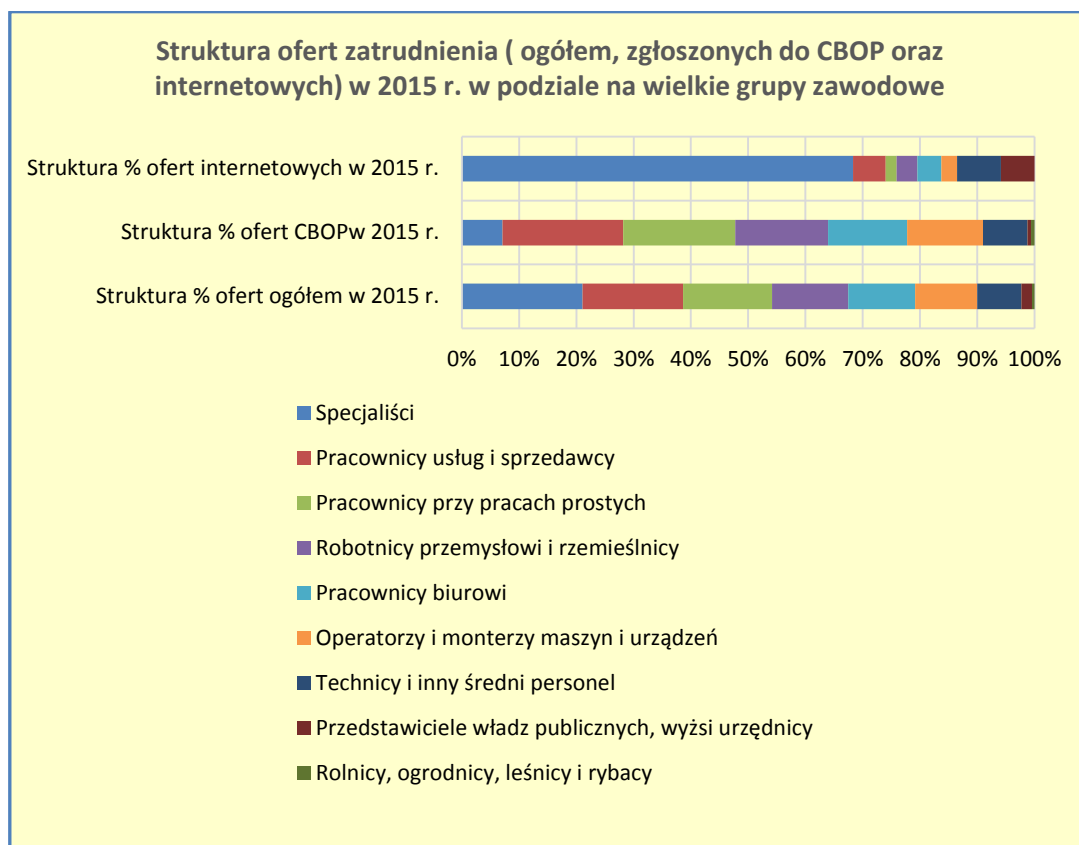
Źródło: Obliczenia własne na podstawie tablic MZDiN przygotowane przez Sygnity

Wśród 421 elementarnych grup zawodów z zawodami, które posiadali zarejestrowani bezrobotni na koniec 2015 r. aż w 32 grupach elementarnych nie odnotowano napływu ofert zatrudnienia. Brak ofert pracy dotyczył jednak tylko 733 bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 r., tj. 0,8% ogółu bezrobotnych posiadających zawód. Najwięcej bezrobotnych, dla których nie pojawiła się żadna oferta pracy (powyżej 10) miało zawody z następujących grup elementarnych:

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	w tym absolwentów
1	2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	287	16
2	2632	Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych	171	10
3	6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	94	1
4	0310	Żołnierze szeregowi	66	1
5	3355	Policjanci	22	0
6	2310	Nauczyciele akademicy	14	1
7	2655	Aktorzy	13	1
8	2293	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	11	3

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Na strukturę zawodową ofert istotny wpływ miało uwzględnienie w monitoringu zawodów ofert internetowych. Różnicę w strukturze ofert zgłaszanych do urzędów pracy oraz ofert internetowych w 2015 r., w podziale na wielkie grupy zawodowe pokazuje poniższy diagram:

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z tablic MZDiN przygotowane przez Sygnity

W ofertach z Centralnej Bazy Ofert Pracy dominowały oferty dla „pracowników usług i sprzedawców” (21,1%) oraz dla „pracowników przy pracach prostych” (19,5%), natomiast poprzez ogłoszenia internetowe najczęściej poszukiwano „specjalistów” (68,3% wszystkich ofert). W zależności od grupy zawodowej poszukiwanych pracowników pracodawcy wykorzystują różne sposoby ich poszukiwania. Udział ofert z CBOP i ofert internetowych w 2015 r. w liczbie ofert ogółem w podziale na wielkie grupy zawodowe przedstawia poniższa tabela:

Kod	Wielkie grupy zawodów	Liczba ofert zatrudnienia w 2015 r.	Struktura % ofert ogółem w 2015 r.	Liczba ofert zgłaszanych do CBOP w 2015 r.	Struktura % ofert CBOP w 2015 r.	Liczba ofert internetowych w 2015 r.	Struktura % ofert internetowych w 2015 r.
2	Specjaliści	33437	21,1	8749	7,1	24688	68,3
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	27886	17,6	25825	21,1	2061	5,7
9	Pracownicy przy pracach prostych	24648	15,5	23953	19,5	695	1,9
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	21153	13,3	19843	16,2	1310	3,6
4	Pracownicy biurowi	18469	11,6	16950	13,8	1519	4,2
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	17208	10,8	16221	13,2	987	2,7
3	Technicy i inny średni personel	12308	7,8	9552	7,8	2756	7,6
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	2884	1,8	762	0,6	2122	5,9
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	716	0,5	716	0,6	0	0,0
0	Siły zbrojne	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Razem		158709	100,0	122571	100,0	36138	100,0

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Powyższe zestawienie ukazuje sposób poszukiwania pracowników w zależności od oczekiwanych kwalifikacji. Pracowników o wyższych kwalifikacjach („przedstawicieli władz publicznych i wyższych urzędników” oraz „specjalistów” pracodawcy nie szukają w urzędach pracy, ale wykorzystują inne sposoby poszukiwań, np. poprzez ogłoszenia internetowe lub też agencje zatrudnienia, które z kolei często zamieszczają ogłoszenia w internecie. Należy mieć na uwadze, że w przypadku ofert internetowych najczęściej nie jest podawana liczba osób poszukiwanych na dane stanowisko pracy, na potrzeby badania przyjmuje się, że jest to co najmniej 1 miejsce pracy, tak więc liczba internetowych ofert pracy może być zaniżona.

2.1.3.7. ANALIZA NIEDOPASOWANIA STRUKTURY BEZROBOTNYCH I OFERT PRACY

Obok statystyki publicznej dotyczącej osób bezrobotnych oraz danych z Systemu Syriusz problemy rynku pracy, w tym pozostawiania bez pracy badane są przez GUS w prowadzonym o okresach kwartalnych badaniu aktywności ekonomicznej ludności (BAEL). Nowa metodologia prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wprowadziła to źródło danych o ilości pojawiających się na rynku pracy ofert zatrudnienia i bezrobotnych w rozumieniu definicji BAEL. Porównaniu danych z tych źródeł oraz analizie przyczyn występowania różnic w strukturze danych służy analiza niedopasowania struktury bezrobotnych i ofert pracy. Opiera się ona na wyliczaniu wskaźników niedopasowania struktury bezrobotnych i ofert pracy oraz wskaźniki zróżnicowania według wielkich grup zawodów.

Wskaźniki struktury bezrobotnych/ofert pracy stanowią iloraz przeciętnej liczby bezrobotnych/ofert pracy w grupie zawodów k do całkowitej liczby bezrobotnych/ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Obliczane są one osobno dla każdego ze źródeł danych (Syriusz – dane dla PUP, BAEL, internet)

Wskaźniki niedopasowania struktury bezrobotnych między danymi przygotowane przez Sygnity a danymi z BAEL wylicza się poprzez iloraz wskaźnika struktury bezrobotnych dla PUP (w opracowaniu dane przygotowane przez Sygnity) oraz wskaźnika struktury bezrobotnych dla BAEL. Wskaźnik zróżnicowania bezrobotnych oblicza się jako iloraz liczby bezrobotnych zarejestrowanych w danej grupie zawodowej (w opracowaniu wg danych przygotowane przez Sygnity) do liczby bezrobotnych w tej grupie zawodowej wg BAEL. Analogicznie wyliczane są wskaźniki niedopasowania struktury oraz zróżnicowania ofert.

Wskaźniki niedopasowania struktury bezrobotnych między danymi PUP i BAEL w 2015 r. w podziale na wielkie grupy zawodowe przedstawia poniższa tabela:

Kod	Wielkie grupy zawodów	PUP (zarejestrowani bezrobotni poprzednio pracujący) *	Struktura % zarejestrowanych w PUP	BAEL (bezrobotni poprzednio pracujący) **	Struktura % bezrobotnych wg BAEL w 2015 r.	wskaźnik niedopasowania (PUP vs BAEL)	wskaźnik zróżnicowania (PUP vs BAEL)
0	Siły zbrojne	124	0,14	0	0,00	n/d	n/d
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	1332	1,45	750	1,99	0,73	1,78
2	Specjaliści	4116	4,48	1250	3,31	1,35	3,29
3	Technicy i inny średni personel	5587	6,08	2500	6,62	0,92	2,23
4	Pracownicy biurowi	7014	7,63	2000	5,30	1,44	3,51
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	23532	25,60	8250	21,85	1,17	2,85
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1475	1,60	1250	3,31	0,48	1,18
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	20150	21,92	9250	24,50	0,89	2,18
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	9319	10,14	4500	11,92	0,85	2,07
9	Pracownicy przy pracach prostych	19282	20,97	8000	21,19	0,99	2,41
Razem		91929	100,00	37750	100,00	0,99	2,44

* średnia arytmetyczna ze stanów na koniec miesięcy

** średnia arytmetyczna z kwartałów

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

W przypadku grup zawodów, dla których wskaźnik niedopasowania struktury bezrobotnych jest mniejszy od jedności liczba pozostających bez pracy osób jest w rzeczywistości większa niż wynika to z ewidencji urzędów pracy. Część osób, które deklarowały się jako bezrobotne w badaniu BAEL nie rejestruje się i nie poszukuje pracy za pośrednictwem PUP. W 2015 r. do takich grup zawodowych należała przede wszystkim grupa „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy”, dla której ponad dwukrotnie więcej osób deklarowało bycie bezrobotnym wg. BAEL niż średniomiesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych. W mniejszym stopniu problem ten dotyczył grup „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”, „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” oraz „technicy i inny średni personel”. W przypadku „pracowników biurowych”, „specjalistów” oraz „pracowników usług i sprzedawców” wartość wskaźnika niedopasowania w 2015 r. była większa od jedności, co świadczy o tym, że część pozostających w ewidencji PUP bezrobotnych w badaniu BAEL nie ma chęci podjęcia pracy bądź pracowała w „szarej strefie”.

Wskaźniki niedopasowania struktury ofert między danymi PUP i danymi z internetu w 2015 r. w podziale na wielkie grupy zawodowe przedstawia poniższa tabela:

Kod	Wielkie grupy zawodów	Liczba ofert zgłaszanych do CBOP w 2015 r.	Struktura % ofert CBOP w 2015 r.	Liczba ofert internetowych w 2015 r.	Struktura % ofert internetowych w 2015 r.	wskaźnik niedopasowania struktury (CBOP vs Internet)	wskaźnik zróżnicowania (CBOP vs Internet)
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy	762	0,62	2122	5,87	0,11	0,36
2	Specjaliści	8749	7,14	24688	68,32	0,10	0,35
3	Technicy i inny średni personel	9552	7,79	2756	7,63	1,02	3,47
4	Pracownicy biurowi	16950	13,83	1519	4,20	3,29	11,16
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	25825	21,07	2061	5,70	3,69	12,53
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	716	0,58	0	0,00	nieozn.	nieozn.
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	19843	16,19	1310	3,62	4,47	15,15
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	16221	13,23	987	2,73	4,85	16,43
9	Pracownicy przy pracach prostych	23953	19,54	695	1,92	10,16	34,46
Razem		122571	100,00	36138	100,00	1,00	3,39

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Z analizy wartości wskaźnika niedopasowania struktury ofert doskonale wynika segmentacja rynku ofert. Pracownicy z wykształceniem wyższym („przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy” i specjaliści”) oraz pracownicy z zawodami z wielkiej grupy zawodowej „technicy i inny średni personel” znacznie częściej poszukiwani są poprzez ogłoszenia internetowe niż w urzędach pracy. W urzędach pracy pracodawcy poszukują najczęściej „pracowników przy pracach prostych”, „operatorów maszyn i urządzeń” oraz „robotników przemysłowych i rzemieślników”.

2.2. BADANIE POPYTU NA PRACĘ

Ta część monitoringu opiera się na wynikach badania popytu na pracę prowadzonego kwartalnie przez GUS. Badanie to ma na celu uzyskanie informacji na temat popytu zrealizowanego i niezrealizowanego, czyli pracujących i wolnych miejsc pracy.

2.2.1. PRACUJĄCY.

Objęte badaniem popytu na pracę podmioty gospodarcze z Dolnego Śląska zatrudniały w końcu 2015 roku 944,4 tys. osób. W perspektywie lat 2007 – 2011 odnotowano wzrost ogólnej liczb pracujących. Po spadku, który wystąpił w 2012 roku od 2013 r. ponownie odnotowano wzrost liczby pracujących. W porównaniu do stanu na koniec 2014 r. liczba pracujących wzrosła na Dolnym Śląsku o 46,0 tys. osób, tj. o 5,1%. W kraju odnotowano wzrost liczby pracujących o 3,2% w porównaniu do stanu sprzed roku.

Źródło: Dane statystyczne GUS (badanie popytu na pracę).

Największą liczbę pracujących na koniec 2015 roku zanotowano w jednostkach reprezentujących takie sekcje gospodarki jak:

- przetwórstwo przemysłowe – 216,3 tys. osób, tj. 22,9% ogółu pracujących
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 156,9 tys. osób, tj. 16,6% ogółu pracujących,
- edukacja – 95,7 tys. osób, tj. 10,1% ogółu pracujących,
- opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 64,1 tys. osób, tj. 6,8% ogółu pracujących,
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 64,1 tys. osób, tj. 6,8% ogółu pracujących,
- budownictwo – 49,3 tys. osób, tj. 5,2% ogółu pracujących.

Liczbę pracujących w poszczególnych sektorach gospodarki na koniec 2015 r. przedstawia poniższa tabela:

Sekcje PKD		Razem	z tego sektor		Jednostki według wielkości		
			publiczny	prywatny	duże	średnie	małe
O G Ó Ł E M - kraj		11536966	3184897	8352069	6358472	2806821	2371673
DOLNOŚLĄSKIE		944372	216447	727925	569310	195623	179439
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8841	3107	5734	3818	2772	2251
B	Górnictwo i wydobywanie	39445	18	39427	37753	1269	423
C	Przetwórstwo przemysłowe	216307	4327	211980	163166	33076	20065
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych	8036	1610	6426	7444	334	258
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	14143	9148	4995	9555	3549	1039

F	Budownictwo	49263	606	48657	13210	16919	19134
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	156885	0	156885	60964	32030	63891
H	Transport i gospodarka magazynowa	43460	10195	33265	25341	9076	9043
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	31816	1935	29881	13255	8563	9998
J	Informacja i komunikacja	18223	493	17730	11684	2607	3932
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	31218	2393	28825	25464	2970	2784
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12792	4026	8766	4962	4851	2979
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	36859	2709	34150	15885	6238	14736
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	64092	317	63775	54122	5478	4492
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	35285	35285	0	30120	4868	297
P	Edukacja	95703	85299	10404	43454	44096	8153
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	64101	44908	19193	43947	11403	8751
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10843	9962	881	4263	4322	2258
S	Pozostała działalność usługowa	7060	109	6951	903	1202	4955

Źródło: Dane statystyczne GUS (badanie popytu na pracę).

W podmiotach sektora prywatnego liczba pracujących wynosiła 727,9 tys. osób, tj. 77,1%, a w podmiotach sektora publicznego pracowało 216,4 tys. osób, tj. 22,9%. W porównaniu do stanu na koniec 2014 r. odnotowano wzrost udziału pracowników sektora prywatnego w ogólnej liczbie pracujących osób o 1,3 punktu procentowego. Dla porównania, wg danych dla całego kraju w sektorze prywatnym na koniec 2015 r. pracowało 72,4% osób, a w sektorze publicznym 27,6%.

W sektorze prywatnym najwięcej osób pracowało w jednostkach gospodarczych prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (212,0 tys. osób, tj. 29,1% ogółu pracujących w sektorze prywatnym), handlu hurtowym i detalicznym (156,9 tys. osób, tj. 21,6%), działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej (63,8 tys. osób, tj. 8,8%) oraz budownictwie (48,7 tys. osób, tj. 6,7%). Podmioty w wymienionych wyżej gałęziach gospodarki należą w olbrzymiej większości do sektora prywatnego. W branży przetwórstwa przemysłowego w sektorze prywatnym pracowało 98,0% ogółu zatrudnionych w tej branży, w handlu hurtowym i detalicznym 100,0%, działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej 99,5%, a w budownictwie 98,8%.

W sektorze publicznym najwięcej osób było zatrudnionych w podmiotach prowadzących działalność w zakresie edukacji (85,3 tys. osób tj. 39,4% ogółu pracujących w sektorze publicznym), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (44,9 tys. osób, tj. 20,7%), a w branży administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne 35,3 tys. osób, tj. 16,3% osób zatrudnionych w sektorze publicznym i jednocześnie 100% zatrudnionych w tej branży gospodarki.

Największą liczbę pracujących zanotowano w jednostkach dużych, zatrudniających powyżej 249 osób, 563,3 tys. tj. 60,3%), natomiast w jednostkach średnich, zatrudniających od

50 do 249 osób pracowało 195,6 tys. osób (20,7%), a w jednostkach małych, zatrudniających mniej niż 50 osób, pracowało 179,4 tys. osób (19,0%). Dla porównania wg danych dla całego kraju w końcu 2015 r. w jednostkach dużych pracowało 55,1% osób pracujących, w jednostkach średnich 24,3%, a w małych 20,6% osób.

Największą koncentrację zatrudnienia w jednostkach dużych zanotowano w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (28,7% ogółu pracujących w jednostkach dużych), handlu hurtowym i detalicznym (10,7%), działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej (9,5%), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (7,7%) oraz edukacji (7,6%). W jednostkach średnich większość osób pracowała w edukacji (22,5%), przetwórstwie przemysłowym (16,9%) oraz handlu hurtowym i detalicznym (16,4%), a w jednostkach małych w handlu hurtowym i detalicznym (36,6%), przetwórstwie przemysłowym (11,2%) oraz budownictwie (10,7%).

W ogólnej liczbie pracujących na koniec 2015 roku najliczniejszymi wielkimi grupami zawodowymi byli specjaliści, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy.

Liczba pracujących specjalistów wynosiła 205,3 tys. osób, tj. 21,7% ogółu pracujących. Specjaliści pracowali częściej w sektorze prywatnym (50,1% wszystkich pracujących specjalistów) oraz w dużych jednostkach (63,4%). Ponadto specjaliści stanowili 47,3% wszystkich pracowników sektora publicznego, 14,1% pracowników sektora prywatnego, 22,9% pracowników dużych podmiotów gospodarczych, 25,3% średnich oraz 14,2% małych podmiotów gospodarczych.

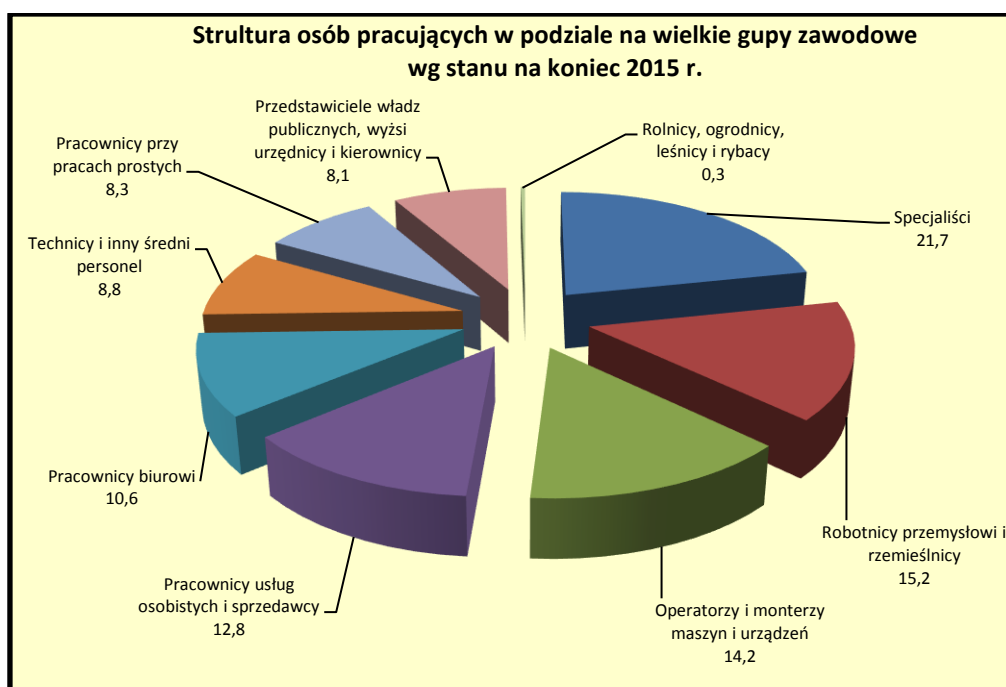
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy w liczbie 143,9 tys. stanowili 15,2% ogółu pracujących. Zatrudnieni byli głównie w sektorze prywatnym (94,0%) oraz w dużych jednostkach (59,0%). Ponadto robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy stanowili 18,6% pracowników sektora prywatnego, tylko 4,0% pracowników sektora publicznego, 14,9% pracowników dużych podmiotów gospodarczych, 15,3% średnich i 16,2% małych podmiotów gospodarczych.

Trzecią pod względem liczebności populację pracujących stanowili operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, których liczba wynosiła 134,4 tys. osób tj. 14,2% ogółu pracujących. W sektorze prywatnym pracowało 92,5%, w jednostkach dużych 72,3% osób reprezentujących tę grupę zawodową, 15,1% w średnich i 12,6% w małych podmiotach gospodarczych. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń stanowili 17,1% pracowników sektora prywatnego, 4,7% pracowników sektora publicznego, 17,1% pracowników dużych podmiotów gospodarczych, 10,4% średnich oraz 9,5% małych podmiotów gospodarczych.

Kolejne miejsce pod względem liczby pracujących zajęła wielka grupa zawodowa pracownicy usług osobistych i sprzedawcy. Na koniec 2015 r. grupę tę reprezentowało 120,67 tys. pracujących osób, tj. 12,8% wszystkich pracujących. W sektorze prywatnym

pracowało 92,8%, w jednostkach dużych 53,5% osób reprezentujących tę grupę zawodową, w jednostkach średnich 16,9% a w jednostkach małych 29,6%. Pracownicy usług i sprzedawcy stanowili 15,4% pracowników sektora prywatnego, 4,0% pracowników sektora publicznego, 11,3% pracowników dużych podmiotów gospodarczych, 10,4% średnich i 19,9% małych podmiotów gospodarczych.

Podział pracujących w końcu 2015 r. wg wielkich grup zawodowych przedstawia poniższy wykres:

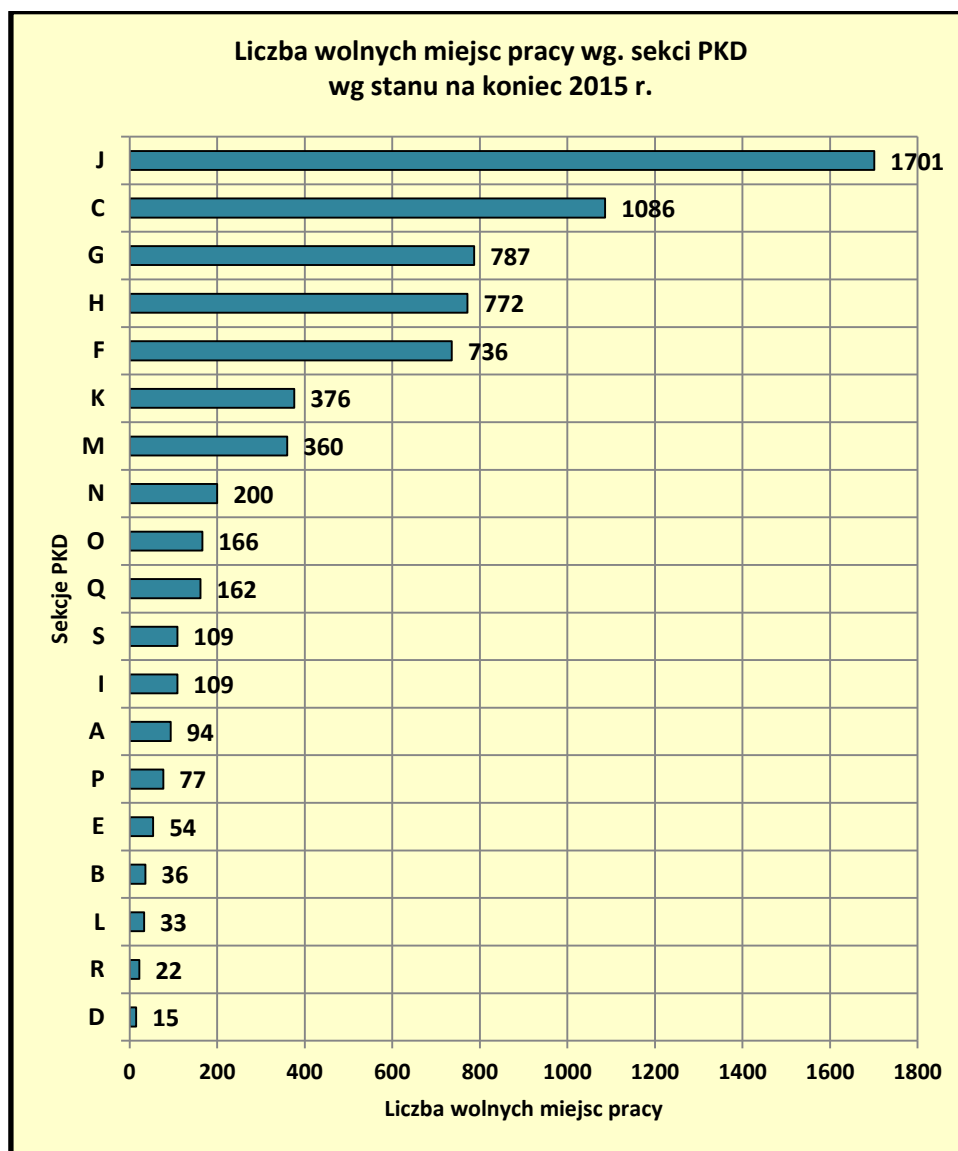

Źródło: Dane statystyczne GUS (badanie popytu na pracę).

2.2.2. WOLNE MIEJSCA PRACY.

W końcu grudnia 2015 roku objęte badaniem popytu na pracę podmioty gospodarcze z województwa dolnośląskiego dysponowały 6,9 tys. wolnych miejsc pracy (6,6 tys. w końcu grudnia 2014 roku). W tym samym okresie w dyspozycji powiatowych urzędów pracy pozostawało 6326 niewykorzystanych ofert pracy, w tym 6274 oferty pracy zarobkowej.

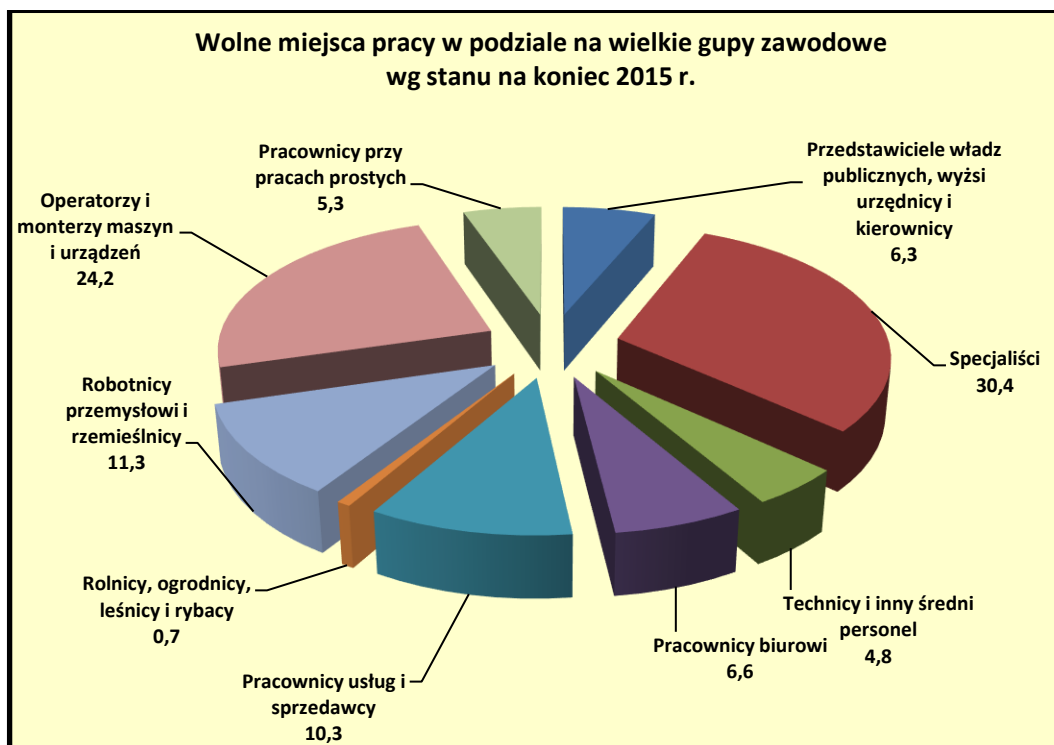
Większość wolnych miejsc pracy posiadały objęte badaniem jednostki sektora prywatnego – 6,5 tys. tj. 93,7% ogólnej liczby. Jednostki duże dysponowały liczbą 4,2 tys. wolnych miejsc pracy (61,3%). Najwięcej wolnych miejsc pracy posiadały jednostki prowadzące działalność w sekcji PKD „informacja i komunikacja” (1701 wolnych miejsc pracy, tj. 24,7% wszystkich wolnych miejsc pracy), w tym wszystkie pochodziły z sektora prywatnego. Ilość wolnych miejsc pracy w podziale na sekcje PKD wg stanu na koniec 2015 r. przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Dane statystyczne GUS (badanie popytu na pracę).

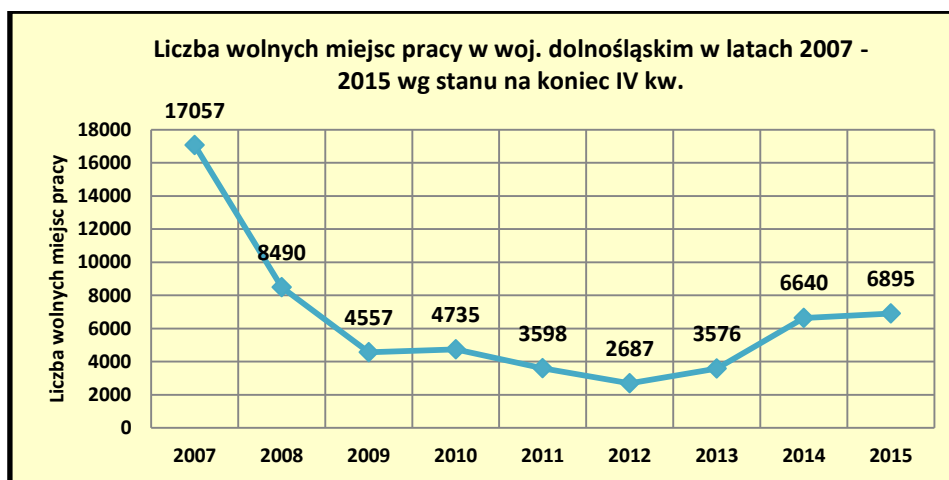
Z analizy danych statystycznych GUS na koniec 2015 roku wynika, że pracodawcy w województwie dolnośląskim dysponowali największą liczbą wolnych miejsc pracy (powyżej 500) dla specjalistów, operatorów i monterów maszyn i urządzeń, robotników przemysłowych i rzemieślników oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców. Liczba wolnych miejsc pracy była jednak niewielka i dla specjalistów wynosiła 2096 (tj. 30,4% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy), w tym miejsca pracy z sektora prywatnego stanowiły 79,1% wolnych miejsc pracy w tej wielkiej grupie zawodowej. Ponadto większość wolnych miejsc pracy pochodziła z dużych firm (60,4%). Wolne miejsca pracy dla operatorów i monterów maszyn i urządzeń (1671 wolnych miejsc pracy) stanowiły 24,2% wszystkich wolnych miejsc pracy na koniec 2015 r., w tym 99,0% miejsc pracy pochodziło z sektora prywatnego. Przeważały miejsca pracy w jednostkach dużych – 52,9%. Miejsca pracy dla robotników przemysłowych i rzemieślników (781 wolnych miejsc pracy) stanowiły 11,3% wszystkich wolnych miejsc pracy na koniec 2015 r., w tym 97,6% miejsc pracy pochodziło

z sektora prywatnego. Przeważały miejsca pracy w jednostkach dużych – 37,8%. Dla pracowników z wielkiej grupy zawodowej pracownicy usług osobistych i sprzedawcy było 710 wolnych miejsc pracy (10,3% wszystkich wolnych miejsc pracy). Większość, bo 93,7% z nich pochodziło z sektora prywatnego, a 63,0% z małych firm. Strukturę wolnych miejsc pracy w podziale na wielkie grupy zawodowe obrazuje poniższy wykres:

Źródło: Dane statystyczne GUS (badanie popytu na pracę).

W porównaniu do stanu na koniec 2014 r. odnotowano wzrost liczby wolnych miejsc pracy (o 255 miejsc, tj. 3,8%). Zmiany liczby wolnych miejsc pracy w końcu roku w latach 2007 – 2015 przedstawia poniższy wykres:

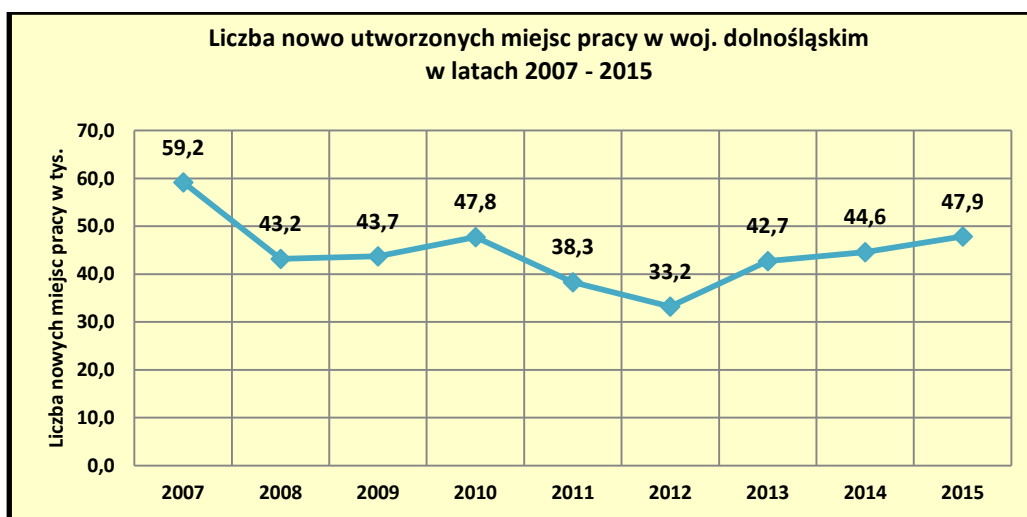
Źródło: Dane statystyczne GUS (badanie popytu na pracę).

2.2.3. NOWO Utworzone Miejsca Pracy.

Ważną informacją obrazującą sytuację na rynku pracy jest informacja o nowo utworzonych miejscach pracy. Są to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

W 2015 roku w jednostkach objętych badaniem popytu na pracę na Dolnym Śląsku powstało 47,9 tys. nowych miejsc pracy (44,6 tys. nowo utworzonych miejsc pracy w 2014 roku). Przeważały nowe miejsca pracy utworzone w sektorze prywatnym – 44,1 tys. miejsc pracy tj. 92,1% wszystkich nowo utworzonych miejsc.

Liczbę nowo utworzonych miejsc pracy w latach 2007 - 2015 przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Dane statystyczne GUS (badanie popytu na pracę).

Najwięcej nowych miejsc pracy (powyżej 3000) powstało w podmiotach prowadzących działalność w sekcjach PKD:

- Przetwórstwo przemysłowe – 10,1 tys. tj. 21,2% ogółu nowych miejsc pracy. W tej sekcji nowe miejsca pracy w 2015 r. utworzone zostały w większości w sektorze prywatnym (98,9%) oraz najwięcej, bo 53,2% w dużych podmiotach gospodarczych.
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 8,6 tys. miejsc tj. 17,9% ogółu nowo utworzonych miejsc pracy. W sektorze prywatnym utworzono wszystkie nowe miejsca pracy, oraz najwięcej – 50,4% w jednostkach małych.
- Budownictwo - 4,3 tys. tj. 8,9 % ogółu nowych miejsc pracy. W tej sekcji prawie wszystkie nowe miejsca pracy w 2015 r. utworzone zostały jedynie w sektorze prywatnym (99,9%) oraz najwięcej bo 67,3% w małych podmiotach gospodarczych.

- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 3,9 tys. tj. 8,2 % ogółu nowych miejsc pracy. W sektorze prywatnym utworzono 97,4% nowych miejsc pracy oraz 50,5% w jednostkach małych.

Strukturę nowo utworzonych miejsc pracy w woj. dolnośląskim według sekcji PKD w 2015 roku przedstawia poniższa tabela:

Sekcje PKD		Ogółem w 2015	Udział %
O G Ó Ł E M - kraj		595794	
DOLNOŚLĄSKIE		47887	100,0
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	651	1,4
B	Górnictwo i wydobywanie	237	0,5
C	Przetwórstwo przemysłowe	10162	21,2
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych	48	0,1
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	586	1,2
F	Budownictwo	4264	8,9
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	8587	17,9
H	Transport i gospodarka magazynowa	2652	5,5
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2673	5,6
J	Informacja i komunikacja	2444	5,1
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2258	4,7
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	312	0,7
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3920	8,2
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2789	5,8
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	822	1,7
P	Edukacja	2128	4,4
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2254	4,7
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	429	0,9
S	Pozostała działalność usługowa	671	1,4

Źródło: Dane statystyczne GUS (badanie popytu na pracę).

W jednostkach dużych utworzono w 2015 r. 14,9 tys. nowych miejsc pracy, tj. 31,1% wszystkich nowo utworzonych miejsc. Najwięcej nowych miejsc pracy w jednostkach dużych utworzono w sekcji „przetwórstwo przemysłowe” (5,4 tys., tj. 36,3% wszystkich nowo utworzonych miejsc pracy w dużych podmiotach gospodarczych), sekcji „handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” (2,3 tys. tj. 15,4%) oraz sekcji „informacja i komunikacja” (1,6 tys. miejsc tj. 10,5%).

W jednostkach średnich utworzono 12,6 tys. nowych miejsc pracy tj. 26,4% wszystkich nowo utworzonych miejsc. W podmiotach gospodarczych średniej wielkości najwięcej nowych

miejsc pracy utworzono w sekcji „przetwórstwo przemysłowe” (2,4 tys. tj. 19,0 % wszystkich nowych miejsc pracy w tej grupie podmiotów gospodarczych), sekcji „handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” (2,0 tys. tj. 15,5%) oraz sekcji „działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, (1,6 tys. tj. 12,7%).

W jednostkach małych utworzono 20,4 tys. nowych miejsc pracy (42,5%), w tym najwięcej w sekcji „handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” (4,3 tys. tj. 21,3% wszystkich miejsc pracy utworzonych w jednostkach małych), w sekcji „budownictwo” (2,9 tys. tj. 14,1%) oraz sekcji „przetwórstwo przemysłowe” (2,4 tys. tj. 11,6%).

W 2015 r. w większości sekcji gospodarki wystąpiła znaczna przewaga udziału nowych miejsc pracy tworzonych w sektorze prywatnym (16 sekcji), a przewagę sektora publicznego odnotowano w 3 sekcjach. Dominującą przewagę udziału sektora prywatnego w liczbie nowo utworzonych miejsc pracy (powyżej 98,0% miejsc) zanotowano w sekcjach:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych (100,0%),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (100,0%),
- pozostała działalność usługowa (100,0%),
- górnictwo i wydobywanie (100,0%),
- budownictwo (99,9%),
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa (99,8%),
- przetwórstwo przemysłowe (98,9%),

Całkowity lub większościowy udział sektora publicznego w liczbie nowo utworzonych miejsc pracy zanotowano natomiast w takich sekcjach gospodarki, jak:

- administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (100,0%),
- działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (71,8%).
edukacja (61,4%).

2.2.4. PŁYNNOŚĆ MIEJSC PRACY

Obok tworzenia nowych miejsc pracy w wielu podmiotach gospodarczych są również likwidowane miejsca pracy. Różnica pomiędzy ilością nowych miejsc pracy (przeciętnie w danym okresie), a liczbą zlikwidowanych miejsc pracy (przeciętnie w takim samym okresie) określana jest jako płynność miejsc pracy. W poszczególnych kwartałach 2015 r. płynność miejsc przedstawiała się następująco:

Zlikwidowane i nowo utworzone miejsca pracy (w tys.) w 2015 roku

Okres sprawozdawczy	Nowo utworzone miejsca pracy	Zlikwidowane miejsca pracy	Płynność miejsc pracy (1-2)
0	1	2	3
I kwartał	13540	8033	5507
II kwartał	13087	3558	9529
III kwartał	13327	4474	8853
IV kwartał	7933	5810	2123
przeciętna w roku	11971,75	5468,75	6503

Źródło: Dane statystyczne GUS (badanie popytu na pracę).

3. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Przyjęte w nowej metodologii zawodów deficytowych i nadwyżkowych wskaźniki uwzględniane przy identyfikacji zawodów deficytowych i nadwyżkowych powodują, że w rankingu występuje ograniczona liczba zawodów. Opracowany w tym roku raport za 2015 r. pomoże zweryfikować przyjęte w tej metodologii założenia i wprowadzić ewentualne zmiany poprawiające jakość uzyskanych wyników.

W rankingu zawodów deficytowych za 2015 r. zidentyfikowano tylko jedną grupę elementarną o maksymalnym deficycie: „kierowcy motocykli”. Jednak należy mieć na uwadze, że wszystkie oferty pracy dla kierowców motocykli pochodzą z urzędu pracy we Wrocławiu (praca kurierów motocyklowych to specyfika dużych miast). Ponadto, pomimo występowania w klasyfikacji zawodów i specjalności tej grupy zawodowej, od co najmniej kilku lat nie zarejestrowano w województwie dolnośląskim żadnej osoby z takim zawodem. Uprawnienia do kierowania motocyklem są bowiem zwyczajowo traktowane jako uprawnienia dodatkowe, a nie jako zawód.

W 2015 r. zidentyfikowano 17 zawodów deficytowych. Ranking zawodów deficytowych w 2015 r. przedstawiał się następująco:

Lp.	Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP
1	2511	Analitycy systemów komputerowych	4,25	113,33	0,04	2,75
2	2514	Programiści aplikacji	21,67	377,75	0,06	1,75
3	2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	2,75	16,75	0,16	33,33
4	2521	Projektanci i administratorzy baz danych	14,25	68,67	0,21	2,73
5	2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	2,33	6,50	0,36	1,52
6	1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	4,00	9,50	0,42	0,00
7	2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	40,17	95,08	0,42	10,09
8	2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	78,17	184,58	0,42	1,75

9	3139	Kontrolerzy (sterowniczcy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	48,00	108,75	0,44	3,55
10	4227	Ankieterzy	7,75	16,00	0,48	1,54
11	3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	9,58	18,92	0,51	22,43
12	2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	149,75	271,33	0,55	21,60
13	2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	126,42	221,50	0,57	40,00
14	2353	Lektorzy języków obcych	10,08	15,00	0,67	2,30
15	3321	Agenci ubezpieczeniowi	43,33	63,75	0,68	16,61
16	4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	40,50	52,42	0,77	0,62
17	8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	136,08	158,25	0,86	5,28

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Znaczna liczba zawodów dotyczy osób z wykształceniem wyższym oraz branży informatycznej i finansów i rachunkowości. Ze względu na duży rozwój w ostatnich latach firm logistycznych, zwłaszcza w pasie autostrady A4 istnieje także duże zapotrzebowanie na pracowników magazynowych z uprawnieniami kierowców wózków jezdniowych. Ponadto zapotrzebowanie na pracowników przewyższa ich podaż w przypadku specjalistów ds. sprzedaży i pracowników z wybranych grup zawodów do pracy w przemyśle.

W 2015 r. zidentyfikowano 7 zrównoważonych elementarnych grup zawodów, których ranking przedstawiał się następująco:

Lp.	Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej
1	1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	26,00	28,50	0,91	5,08	1,69
2	2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	137,67	147,75	0,93	32,59	25,88
3	2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	113,00	121,25	0,93	16,05	14,81
4	1311	Kierownicy produkcji w rolnictwie i leśnictwie	3,42	3,58	0,95	0,00	0,00
5	4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	95,83	98,33	0,97	73,66	72,18
7	2282	Farmaceuci specjaliści	9,00	8,58	1,05	12,50	12,50

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Znacząca liczba ofert pracy w grupach zrównoważonych dotyczyła specjalistów z obszaru przemysłu oraz specjalistów ds. zarządzania zasobami ludzkimi. W przypadku pracowników obsługi biura większość ofert pracy stanowiły oferty pracy subsydiowanej.

Nie zidentyfikowano na Dolnym Śląsku elementarnych grup zawodów o maksymalnej nadwyżce. Natomiast nadwyżka wystąpiła w 16 elementarnych grupach zawodów. Ranking 8 zawodów o największej nadwyżce (zgodnie z założeniami obowiązującej metodologii) przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP
1	3436	Muzycy i pokrewni	42,58	0,42	102,20	20,00
2	8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	77,75	1,33	58,31	18,75
3	4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	28,75	0,58	49,29	57,14
4	3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	15,25	0,50	30,50	50,00
5	9623	Odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów	3,83	0,25	15,33	66,67
6	3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	31,17	6,67	4,68	72,06
7	1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	46,00	37,17	1,24	11,32
8	3356	Funkcjonariusze służby więziennej	3,92	3,50	1,12	0,00

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Największa średniomiesięczna liczba bezrobotnych oraz jednocześnie średniomiesięczna liczba ofert pracy wystąpiła w elementarnej grupie zawodów „kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani”. Najmniej bezrobotnych reprezentowało zawody z grupy „funkcjonariusze służby więziennej”, a najmniejsza liczba ofert pracy pojawiła się w 2015 r. dla pracowników z zawodami z grup elementarnych „Muzycy i pokrewni” oraz „odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów”. Wśród zawodów nadwyżkowych wyznaczonych zgodnie z obowiązującą się metodologią nie znalazły się zawody o znaczącej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych.

4. ANALIZA UMIEJĘTNOŚCI I UPRAWNIEŃ

Obok określonych kwalifikacji zawodowych pracodawcy oczekują od kandydatów do pracy określonych umiejętności i uprawnień zawodowych. Analizę umiejętności i uprawnień na rynku pracy od strony cech posiadanych przez bezrobotnych i wymagań stawianych przez pracodawców w ofertach pracy w ramach monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wprowadzona została przez nową metodologię prowadzenia monitoringu. Zestawienie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia w podziale na wielkie grupy zawodów zostało przedstawione w tabeli poniższej tabeli:

Kod	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,54	Zarządzanie ludźmi/ przywództwo	1,16
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,27	Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,04
		Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,27	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,82
		Planowanie i organizacja pracy własnej	0,27	Planowanie i organizacja pracy własnej	0,82
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,27	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,67
2	Specjaliści	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,39	Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,70
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,24	Planowanie i organizacja pracy własnej	0,44
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,19	Znajomość języków obcych	0,36
		Współpraca w zespole	0,17	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,33
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,10	Współpraca w zespole	0,23
3	Technicy i inny średni personel	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,38	Komunikacja ustna/ komunikatywność	1,29
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,32	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	1,10
		Współpraca w zespole	0,23	Planowanie i organizacja pracy własnej	0,97
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,22	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,74
		Planowanie i organizacja pracy własnej	0,19	Współpraca w zespole	0,64
4	Pracownicy biurowi	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,36	Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	2,05
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,23	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	1,58
		Współpraca w zespole	0,17	Komunikacja ustna/ komunikatywność	1,15
		Planowanie i organizacja pracy własnej	0,15	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,01
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,13	Współpraca w zespole	0,95
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,39	Komunikacja ustna/ komunikatywność	2,04
		Współpraca w zespole	0,31	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,60
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,28	Współpraca w zespole	0,92
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,25	Planowanie i organizacja pracy własnej	0,85
		Planowanie i organizacja pracy własnej	0,19	Wywieranie wpływu	0,49
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,29	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	2,44
		Współpraca w zespole	0,19	Współpraca w zespole	1,22
		Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,05	Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,24
		Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,05	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,24
		Wykonywanie obliczeń	0,05	Znajomość języków obcych	0,24
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,44	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,09
		Współpraca w zespole	0,17	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,74
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,13	Współpraca w zespole	1,64

		Planowanie i organizacja pracy własnej	0,13	Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,07
		Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,08	Planowanie i organizacja pracy własnej	0,97
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,44	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	4,61
		Współpraca w zespole	0,27	Wykonywanie obliczeń	1,72
		Komunikacja ustna/komunikatywność	0,13	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,56
		Planowanie i organizacja pracy własnej	0,11	Współpraca w zespole	1,41
		Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,10	Komunikacja ustna/komunikatywność	1,08
9	Pracownicy wykonujący prace proste	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,40	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,83
		Współpraca w zespole	0,24	Współpraca w zespole	1,08
		Komunikacja ustna/komunikatywność	0,13	Planowanie i organizacja pracy własnej	0,84
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,10	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,52
		Planowanie i organizacja pracy własnej	0,10	Komunikacja ustna/komunikatywność	0,50
0	Siły zbrojne	Wywieranie wpływu	2,86		
		Współpraca w zespole	2,86		
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	5,71		
		Komunikacja ustna/komunikatywność	1,43		
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,43		
* Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako iloraz stanu bezrobotnych z danym uprawnieniem w ramach wielkiej grupy zawodów do całkowitego stanu bezrobotnych w ramach wielkiej grupy zawodów.					
** Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana kwalifikacja jest wymagana do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodów.					

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnyty

W badaniu wykorzystano katalogi zawierające: 12 rodzajów umiejętności oraz 18 rodzajów uprawnień. Jeżeli większość umiejętności i uprawnień, które posiadają bezrobotni w danych grupach zawodów pokrywa się z tymi, których poszukują pracodawcy w ofertach pracy, to można wnioskować o równowadze w tym zakresie na rynku pracy. W pozostałych przypadkach można wnioskować o niedopasowaniu struktury kwalifikacyjno-zawodowej. W przedstawionej tabeli umiejętności i uprawnienia przypisane do każdej z grup zawodowych posortowano malejąco. Największe niedopasowanie struktury kwalifikacyjno-zawodowej wystąpiło w wielkiej grupie zawodowej „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy”. W pozostałych grupach (za wyjątkiem grupy „siły zbrojne”, w której nie odnotowano napływu ofert) lista umiejętności i uprawnień po stronie podażyowej i popytowej jest zbliżona, różna jest natomiast ich kolejność, co świadczy o różnych wagach przypisywanych poszczególnym uprawnieniom i umiejętnościom. Jednak niewielkie wartości procentowe odsetka uprawnień i umiejętności zarówno po stronie podażyowej jak i popytowej wynikają z braku takich informacji w znacznej części danych o bezrobotnych oraz ofertach. Należy oczekiwać, że w kolejnych latach prowadzenia monitoringu zawodów w oparciu o obowiązującą od 2015 roku nową metodologię pozwolą na uzyskanie pełniejszego obrazu tego aspektu rynku pracy.

5. ANALIZA RYNKU EDUKACYJNEGO

Analiza rynku edukacyjnego ma stanowić uzupełnienie wnioskowania o deficycie bądź nadwyżce zawodów na rynku pracy. Ma ona posłużyć w głównej mierze do określenia kierunków szkoleń dla bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym. Obejmuje ona analizę uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz analizę sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych na regionalnym rynku pracy.

Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych ma umożliwić określenie potencjalnego zasobu siły roboczej młodzieży wchodzącej na rynek pracy, a także wskazać na potencjalne zmiany w zdiagnozowanych na wcześniejszych etapach badania, nadwyżkach lub deficytach zasobów pracy według zawodów. Źródło informacji dla tego typu analiz, prowadzonych dla rynku pracy woj. dolnośląskiego stanowią dane pochodzące z systemu Informacji Oświatowej MEN o liczbie uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według zawodów i specjalności.

Drugą część wnioskowania na temat rynku edukacyjnego na poziomie wojewódzkim stanowią wyniki analizy sytuacji na rynku pracy absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Celem tej części jest wskazanie, w jakim stopniu kompetencje i wiedza uzyskane w trakcie nauki zabezpieczają absolwentów przed długotrwałym pozostawaniem w rejestrach urzędów pracy jako osoby bezrobotne. Analiza ta ma tym samym pozwolić na sformułowanie wniosków dla usprawnienia systemu kształcenia ponadgimnazjalnego. Prowadzi się ją w oparciu o następujące dane:

- liczbę bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły (nazwa i typ szkoły ponadgimnazjalnej) oraz bezrobotnych i absolwentów wg zawodu i specjalności – z systemu Syriusz,
- liczbę uczniów ostatnich klas, w tym uczniów którzy zdali egzamin maturalny – z Systemu Informacji Oświatowej MEN,
- liczbę absolwentów szkół ponadgimnazjalnych według zawodu i specjalności oraz ukończonej szkoły (nazwa i typ szkoły) - z Systemu Informacji Oświatowej MEN, liczbę absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe, według zawodu i specjalności oraz ukończonej szkoły (nazwa i typ szkoły) - z Systemu Informacji Oświatowej MEN.

Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych opiera się na:

- zestawieniu liczby bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w urzędzie pracy z łączną liczbą absolwentów, z uwzględnieniem posiadanego zawodu/specjalności

(w agregacji do elementarnej grupy zawodów), ostatnio ukończonej szkoły (nazwa i typ szkoły) – wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów,

- zestawieniu liczby bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych w urzędzie pracy z łączną liczbą bezrobotnych, z uwzględnieniem posiadanego zawodu/specjalności (w agregacji do elementarnej grupy zawodów) – wskaźnik frakcji absolwentów wśród bezrobotnych,
- oszacowanie faktycznej frakcji absolwentów wchodzących na rynek pracy (dotyczy tylko absolwentów szkół ponadgimnazjalnych).

Miernikiem służącym do identyfikacji elementarnych grup zawodów (kierunków) nauki, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy jest **wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów**. Oblicza się go jako iloraz (stosunek) liczby bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów (kierunku nauki) według stanu na koniec okresu do liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w podziale na elementarne grupy zawodowe (kierunki nauki) według stanu za poprzedni rok szkolny. Powyższy wskaźnik informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów (kierunku nauki) stanowią bezrobotni absolwenci w elementarnej grupie zawodów (kierunku nauki). Miernik przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów według wybranej specyfikacji) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent w elementarnej grupie zawodów, czy też kierunku nauki jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższe wartości przyjmuje ten wskaźnik, tym daną grupę elementarną zawodów (kierunek nauki) można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły. W kolejnych okresach badawczych można również za pomocą tego wskaźnika sprawdzić, czy w miarę upływu czasu sytuacja absolwentów poprawia się, pogarsza się albo nie ulega zmianie.

Wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów stosowany być może także w odniesieniu do poziomu kształcenia. Natomiast stosowanie wskaźnika frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów, do absolwentów poszczególnych szkół nie wydaje się zasadne na poziomie niższym niż dla całego kraju ze względu fakt, że badanie takie nie obejmuje sytuacji wszystkich absolwentów, którzy zdobyli zawód z danej grupy elementarnej w danej placówce szkolnej (migracje uczniów i studentów).

5.1. ANALIZA UCZNIÓW OSTATNICH KLAS SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH ORAZ STUDENTÓW OSTATNIEGO ROKU STUDIÓW

Pierwsza część analizy opiera się na zestawieniu liczby uczniów ostatniego roku szkół ponadgimnazjalnych, jako potencjalnego zasobu siły roboczej wchodzącej na rynek pracy z uzyskanymi we wcześniejszej analizie zawodami deficytowymi i nadwyżkowymi wg elementarnych grup zawodów. Wyniki zestawienia prezentuje poniższa tabela:

Zawody deficytowe		
Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	0
2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	0
2353	Lektorzy języków obcych	0
2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	0
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	0
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0
2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	0
2511	Analitycy systemów komputerowych	0
2514	Programiści aplikacji	0
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	0
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	0
3139	Kontrolerzy (sterowniczcy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
3321	Agenci ubezpieczeniowi	0
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	0
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	0
4227	Ankieterzy	0
8321	Kierowcy motocykli	0
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	0
Zawody nadwyżkowe		
Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	0
3356	Funkcjonariusze służby więziennej	0
3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	0
3436	Muzycy i pokrewni	0
4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	0
8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	0
9623	Odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów	0
Zawody zrównoważone		
Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1311	Kierownicy produkcji w rolnictwie i leśnictwie	0
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	0

2282	Farmaceuci specjaliści	0
2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	0
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

W grupach zawodów zidentyfikowanych jako deficytowe, nadwyżkowe lub zrównoważone w 2015 r. w ostatnich klasach szkół ponadgimnazjalnych nie kształcili się żadni uczniowie.

Pochodzący z Dolnego Śląska studenci ostatnich lat uczelni wyższych (24,6 tys. studentów) studiowali na 140 kierunkach. Liczbę studentów kształcących się na kierunkach, dla których w odpowiadającym im elementarnej grupie zawodowej w ewidencji dolnośląskich urzędów pracy pozostawała największa liczba bezrobotnych (ponad 500 osób) przedstawia poniższa tabela:

Lp.	K+B2:D151ierunek kształcenia	Liczba studentów na ostatnim roku studiów wyższych w bieżącym roku akademickim	Liczba bezrobotnych z wykształceniem wyższym - stan na 31 grudnia 2015 r.
1	Zarządzanie	2 507	483
2	Finanse i rachunkowość	1 426	146
3	Prawo	1 039	183
4	Logistyka	929	63
5	Ekonomia	919	327
6	Zarządzanie i inżynieria produkcji	832	124
7	Pedagogika	780	679
8	Informatyka	668	102
9	Turystyka i rekreacja	622	234
10	Budownictwo	603	110
11	Mechanika i budowa maszyn	593	91
12	Administracja	527	459

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Wśród tych kierunków informatyka oraz finanse i rachunkowość reprezentowane są wśród elementarnych grup deficytowych, natomiast zarządzanie w grupie zrównoważonej, ale i w grupie elementarnej nadwyżkowej „kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani”. Duża liczba bezrobotnych pedagogów, ekonomistów i osób, które ukończyły kierunek zarządzanie wskazuje na potrzebę ograniczenia kształcenia na tych kierunkach studiów.

5.2. ANALIZA SYTUACJI ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

W 2015 r. szkoły ponadgimnazjalne ukończyło na Dolnym Śląsku 31,7 tys. osób (31,2 tys. w 2014 r.). Na koniec 2015 r. absolwenci pozostający w ewidencji urzędów pracy stanowili 3,5% ogólnej liczby bezrobotnych. Liczbę absolwentów z roku 2015 oraz liczbę bezrobotnych absolwentów na koniec 2015 r. w podziale na typy szkół przedstawia poniższa tabela:

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%) stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	Struktura absolwentów
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*			
zasadnicza szkoła zawodowa	3 523	1 793	588	16,69%	11,12%
szkoła przysposabiająca do pracy	163	0	1	0,61%	0,51%
technikum	7 969	4 975	839	10,53%	25,15%
liceum ogólnokształcące	14 606	0	687	4,70%	46,09%
liceum profilowane	0	0	40	0	0
liceum uzupełniające	73	0	14	19,18%	0,23%
szkoła policealna	5 357	3 847	251	4,69%	16,90%
Razem	31 691	10 615	2 420	7,64%	100,00%

Absolwenci liceów ogólnokształcących stanowili 46,1% wszystkich absolwentów oraz 28,3% absolwentów pozostających w ewidencji bezrobotnych na koniec 2015 r. Dla porównania w 2014 r. stanowili oni 47,1% wszystkich absolwentów. Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów liceów ogólnokształcących wynosił na koniec roku 4,70%. Jest to związane z faktem, że większość absolwentów szkół ogólnokształcących podejmuje dalszą naukę. Niepokoi wysoki, bo wynoszący 16,69% wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, co może świadczyć o niedostatecznym przygotowaniu do podjęcia pracy lub niedostosowaniu kwalifikacji do potrzeb rynku pracy części absolwentów tego poziomu kształcenia.

Liczbę absolwentów z roku 2014 oraz liczbę bezrobotnych absolwentów na koniec 2014 r. i na koniec maja 2015 r. w podziale na typy szkół przedstawia poniższa tabela:

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy *	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	2 798	988	418	258	14,94	9,22
szkoła przysposabiająca do pracy	138	0	0	1	0,00	0,72
technikum	7 924	3 696	802	409	10,12	5,16
liceum ogólnokształcące	14 699	0	729	430	4,96	2,93
liceum profilowane	224	0	54	15	24,11	6,70
liceum uzupełniające	218	0	18	9	8,26	4,13
szkoła policealna	5 215	2 891	244	187	4,68	3,59
Razem	31 216	7 575	2 265	1 309	7,26	4,19

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Wskaźnik frakcji absolwentów wśród bezrobotnych absolwentów był znacznie niższy po 11 miesiącach od czasu ukończenia szkoły niż po 6 miesiącach, co można było stwierdzić porównując dane dotyczące absolwentów z 2014 r. Największy spadek tego wskaźnika odnotowano dla absolwentów liceów uzupełniających oraz zasadniczych szkół zawodowych.

Ranking 17 elementarnych grup zawodowych a największej liczbie absolwentów (ponad 200) w 2015 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Kod	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym	Liczba bezrobotnych absolwentów	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych koniec grudnia roku sprawozdawczego
1	3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	839	47	170	27,65%
2	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	700	59	494	11,94%
3	4224	Recepcjoniści hotelowi	551	47	230	20,43%
4	5321	Pomocniczy personel medyczny	534	8	47	17,02%
5	3115	Technicy mechanicy	529	40	398	10,05%
6	3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	523	18	95	18,95%
7	3331	Spedytorzy i pokrewni	516	39	73	53,42%
8	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	485	113	2101	5,38%
9	5142	Kosmetyczki i pokrewni	428	14	79	17,72%
10	5120	Kucharze	351	54	907	5,95%
11	3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	349	28	88	31,82%
12	3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	335	17	137	12,41%
13	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	296	74	977	7,57%
14	5141	Fryzjerzy	287	80	509	15,72%
15	3251	Asystenci dentystyczni	286	3	14	21,43%
16	3213	Technicy farmaceutyczni	231	12	52	23,08%
17	3114	Technicy elektroniki i pokrewni	211	3	57	5,26%

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Zawody z tych 17 grup absolwentów posiadało 23,5% wszystkich absolwentów z 2015 r. Elementarna grupa zawodowa „technicy wsparcia informatycznego i technicznego”, z której zawody posiadała największa liczba absolwentów z 2015 r. charakteryzowała się jednocześnie wysokim wskaźnikiem frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych na koniec grudnia– 27,65%. Najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych koniec grudnia 2015 r., który wystąpił dla grupy zawodowej z tego rankingu dotyczył „spedytorów i pokrewnych” i wynosił 53,42%.

Ranking 12 elementarnych grup zawodowych, z których zawody posiadała największa liczba bezrobotnych absolwentów pozostających w ewidencji urzędów pracy na koniec 2015 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Kod	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym	Liczba bezrobotnych absolwentów	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych koniec grudnia roku sprawozdawczego
1	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	485	113	2101	5,38%
2	5141	Fryzjerzy	287	80	509	15,72%
3	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	296	74	977	7,57%
4	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	700	59	494	11,94%
5	5120	Kucharze	351	54	907	5,95%
6	3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	839	47	170	27,65%
7	4224	Recepcjoniści hotelowi	551	47	230	20,43%
8	3115	Technicy mechanicy	529	40	398	10,05%
9	3331	Spedytorzy i pokrewni	516	39	73	53,42%
10	3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	349	28	88	31,82%
11	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	104	27	668	4,04%
12	3112	Technicy budownictwa	193	23	250	9,20%

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Bezrobotni absolwenci z powyższego rankingu stanowili 18,0% wszystkich bezrobotnych absolwentów pozostających w ewidencji na koniec 2015 r.

Największa liczba bezrobotnych absolwentów posiadała zawód z grupy elementarnej „Sprzedawcy sklepowi” (3,2% wszystkich bezrobotnych absolwentów). Obok omówionej wcześniej grupy elementarnej „spedytorzy i pokrewni” wysokim wskaźnikiem frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych koniec grudnia 2015 r. charakteryzowała się elementarna grupa zawodowa „szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych”, która wynosiła 31,82%. Tak więc co drugi absolwent z zawodem z grupy „spedytorzy i pokrewni” oraz co trzeci absolwent z zawodem z grupy „szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych” pozostawał w ewidencji bezrobotnych na koniec 2015 r.

6. ANALIZA DOLNOŚLĄSKIEGO RYNKU PRACY NA BAZIE BADANIA KWESTIONARIUSZOWEGO

Uzupełnieniem obrazu zmian zachodzących na regionalnym rynku pracy jest analiza zatrudnienia w oparciu o badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw, przygotowywane przez powiatowe urzędy pracy. Do szczegółowych celów niniejszego badania zaliczono uzyskanie informacji o:

- dotychczasowych (ujęcie diagnostyczne) oraz planowanych (ujęcie prognostyczne) kierunkach zmian zatrudnienia oraz ich skali w przedsiębiorstwach,
- bieżącej strukturze zatrudnienia przedsiębiorstw, w podziale na wielkie grupy zawodów (zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy),
- planowanej strukturze zatrudnienia, z uwzględnieniem wielkich grup zawodów oraz umiejętności najbardziej pożądanых przez pracodawcę w danym zawodzie/specjalności,
- problemach zgłaszanych przez przedsiębiorstwa w procesie rekrutacji pracowników – w ujęciu zawodów oraz umiejętności najczęściej brakujących kandydatom do pracy,
- roli powiatowych urzędów pracy w kwestii poszukiwania nowych pracowników przez lokalne firmy.

Badanie było realizowane w październiku 2015 r. wśród podmiotów gospodarczych działających na terenie wszystkich powiatów województwa dolnośląskiego. Wyniki badania, w ujęciu terytorialnym są prezentowane w niniejszym raporcie.

Rekomendowane badanie kwestionariuszowe pozwala w kompleksowy sposób na opisanie zależności i zmian, jakie zachodzą w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy. Dodatkowo wyniki badania stanowią podstawę do budowy prognoz o rocznym horyzoncie czasowym, co umożliwia określenie potencjału siły roboczej w ujęciu lokalnym, zarówno według wielkich grup zawodów, jak i zawodów (specjalności). Ankietyzacja przedsiębiorstw stanowi również źródło informacji odnośnie sposobów rekrutacji, udziału w tym procesie powiatowych urzędów pracy oraz umożliwia wskazanie trudności, jakie napotykają pracodawcy w procesie pozyskiwania nowych kandydatów do pracy. Analiza wyników uzyskanych w drodze badania jest integralną częścią rocznych

raportów sporządzanych na szczeblu lokalnym przez powiatowe urzędy pracy. Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w raportach powiatowych.

Wyniki na poziomie wojewódzkim budowane są na podstawie wartości wskaźnika zatrudnienia netto WZ. Wskaźniki zatrudnienia netto wyznaczane są w oparciu o warianty odpowiedzi znajdujące się w pytaniach odnoszących się do bieżącej sytuacji przedsiębiorstw na rynku pracy. W celu ułatwienia prezentacji mierników przyjęto przystępny sposób ich konstrukcji, zarówno w warstwie obliczeniowej, jak i interpretacyjnej. W przypadku, gdy respondenci mają do wyboru cztery odpowiedzi na wyszczególnione w kwestionariuszu pytania – „zwiększyło się”, „nie zmieniło się”, „zmniejszyło się”, „nie dotyczy”/„trudno powiedzieć” – pierwszym krokiem jest przekształcenie uzyskanej liczby wskazań poszczególnych opcji na odsetki.

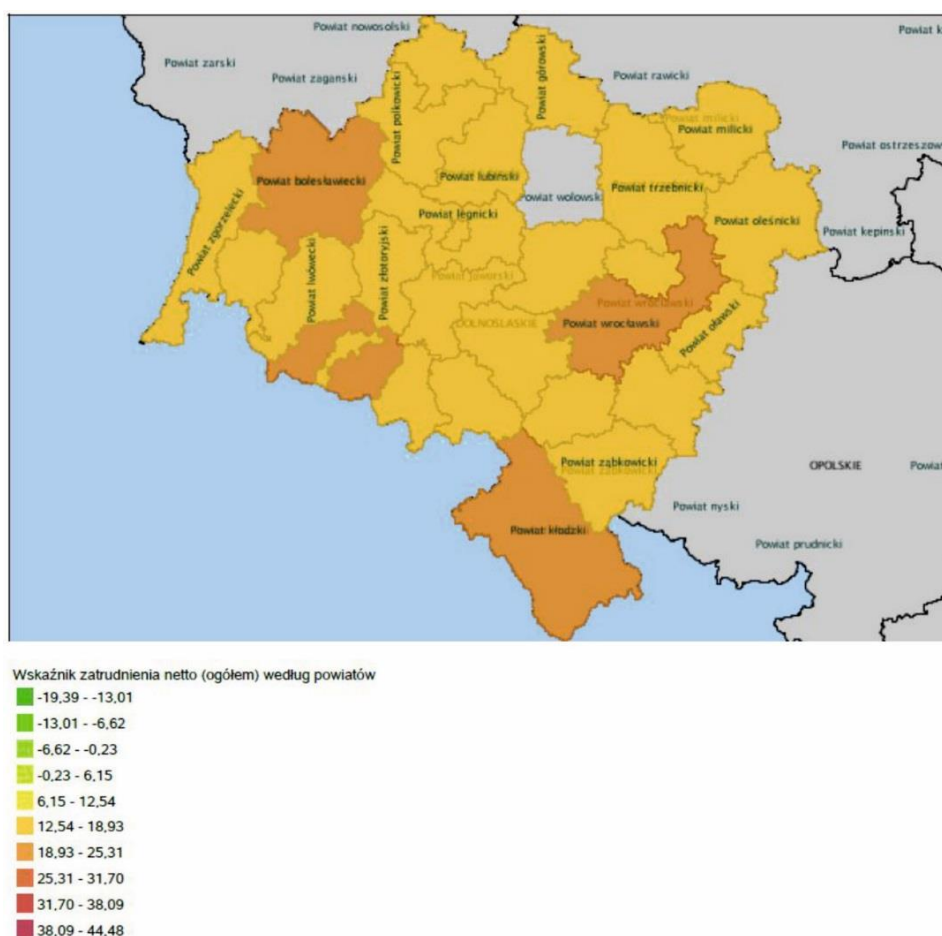
Saldo odpowiedzi na dane pytanie diagnostyczne w okresie badawczym przyjmuje wartości od -100 do 100. Wartości ujemne oznaczają pogorszenie sytuacji w przedsiębiorstwie. Im niższa wartość prezentowanych indeksów tym wyższy odsetek firm deklaruje niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Na przykład, wartość -100 uzyskiwana jest w przypadku, kiedy 100% firm biorących udział w badaniu sygnalizuje planowaną redukcję poziomu zatrudnienia. Ujemna wartość wskaźnika, jednak różna od -100, świadczy o tym, że odsetek firm deklarujących redukcję liczby pracujących przewyższa odsetek przedsiębiorstw potwierdzających rozszerzenie zasobów kadrowych. Natomiast wartości dodatnie wyliczanych indeksów oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia.

Przykładowo, wartość 100 dla indeksu zatrudnienia oznacza, że wszystkie badane przedsiębiorstwa potwierdzają wzrost liczby pracujących w badanym okresie. Dodatnia wartość indeksu (różna od 100) oznacza zatem, że odsetek firm deklaruujących zwiększenie zatrudnienia przewyższył liczbę przedsiębiorstw sygnalizujących redukcję poziomu omawianej kategorii. Wartość miernika równa 0 oznacza, że odsetek firm deklaruujących poprawę sytuacji jest równy odsetkowi firm sygnalizujących jej pogorszenie. Wartość ta możliwa jest również do uzyskania w sytuacji, w której wszystkie firmy deklarują brak zmian w obszarze zatrudnienia.

W 2015 r. 29 z 30 powiatów województwa dolnośląskiego przeprowadziło badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw (za wyjątkiem powiatu wołowskiego). W powiecie wołowskim badanie nie zostało zrealizowane, stąd brak jest danych i wartości wskaźnika. We wszystkich 29 powiatach zanotowano dodatnią wartość wskaźnika zatrudnienia netto, co wskazuje na korzystną sytuację przedsiębiorstw w obszarze zatrudnienia.

Wartości wskaźnika zatrudnienia netto dla powiatów woj. dolnośląskiego przedstawiono na poniższej mapie:

Rysunek 1. Wskaźnik zatrudnienia netto (ogółem) według powiatów w 2015 roku

Źródło: Pobrano z MZ Viator

Najwyższe wartości wskaźnika wystąpiły w powiatach: bolesławieckim, jeleniogórskim, kłodzkim oraz wrocławskim ziemskim. Oznacza to, że w porównaniu z innymi powiatami na Dolnym Śląsku zanotowano tutaj najwyższy odsetek przedsiębiorców, którzy zadeklarowali planowane zwiększenie zatrudnienia aniżeli jego redukcję. We wszystkich pozostałych powiatach wskaźnik zatrudnienia netto kształtował się na podobnym poziomie, nieco niższym niż w wymienionych powyżej czterech.

7. PROGNOZA DOLNOŚLĄSKIEGO RYNKU PRACY

Część prognostyczna monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych opiera się na przeprowadzonym w IV kwartale 2015 r. badaniu kwestionariuszowym przedsiębiorstw, co pozwoli na określenie kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy.

Ponadto wykorzystano dane z modelu ekonometrycznego, stanowiącego podstawę konstrukcji długoterminowych prognoz na szczeblu wojewódzkim i krajowym. Jest on częścią systemu prognostyczno-informacyjnego do prognoz zatrudnienia. System ten opracowano w ramach projektu „Analiza procesów zachodzących na polskim rynku pracy i w obszarze integracji społecznej w kontekście prowadzonej polityki gospodarczej”, który był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach EFS. Wykorzystanie tego systemu służy lepszemu dostosowaniu kwalifikacyjno-zawodowemu pomiędzy podażą i popytą stroną rynku pracy oraz zwiększeniu skuteczności działań podejmowanych przez instytucje edukacyjne i instytucje rynku pracy, w szczególności publiczne służby zatrudnienia. Dane prognostyczne dostępne są na portalu internetowym Prognozowanie Zatrudnienia(<https://www.prognozowaniezatrudnienia.pl>).

Zgodnie z założeniami metodologii konstrukcja długoterminowych prognoz rynku pracy, przydatnych z punktu widzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, opiera się przede wszystkim na prognozie liczby pracujących oraz jej struktury zawodowej w perspektywie 5-letniej.

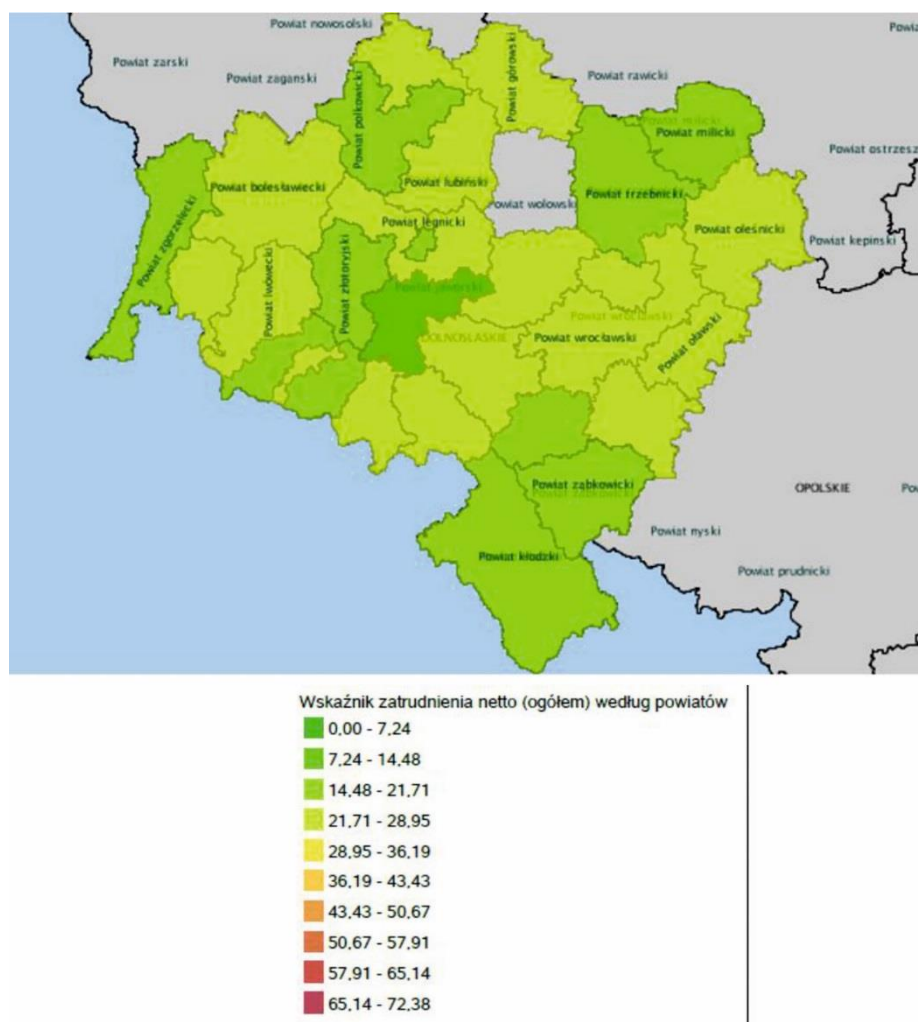
Informacje odnośnie przewidywanej struktury zatrudnienia według wielkich i średnich grup zawodów mogą być przydatne w głównej mierze do efektywnego planowania działań związanych z dopasowaniem systemu szkolnictwa zawodowego i szkolnictwa wyższego do potrzeb rynku pracy poprzez prezentowanie prognozowanej liczby pracujących w poszczególnych grupach zawodów. Ponadto, identyfikacja grup zawodów, na które w ciągu najbliższych kilku lat szacowany jest największy wzrost/spadek zapotrzebowania może być przydatna w procesie modyfikacji treści kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych i uczelniach wyższych. Do poprawy sytuacji absolwentów na rynku pracy (zmniejszenia odsetka bezrobotnych wśród absolwentów) może ponadto przyczynić się ograniczanie naboru uczniów i studentów na wybrane, nieprzyszłościowe kierunki kształcenia. Z drugiej strony, nacisk na edukację młodych osób w kierunkach, na które prognozowany jest największy wzrost popytu, zwiększa ich szansę na znalezienie pracy w przyszłości. Przykładowo, w grupach zawodów, na które szacowany jest największy spadek zapotrzebowania należy rozważyć ograniczenie liczby uczniów. Natomiast nabór uczniów zaleca się zwiększyć w zawodach, w których szacowany byłby największy wzrost liczby pracujących.

Ponadto, prognozy popytu na pracę w województwach na okres dłuższy niż kolejny rok mogą stanowić cenne źródło informacji dla PUP. Określenie przewidywanych kierunków i natężenia zmian w strukturze zawodowej wojewódzkiego popytu na pracę może być dodatkowym wsparciem w przypadku modyfikacji kierunków szkolenia

bezrobotnych, co stanowi jeden z głównych celów monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Wskaźnik prognozy zatrudnienia netto jest syntetycznym wskaźnikiem wyliczanym na podstawie danych uzyskanych z badania kwestionariuszowego – pytania odośnie przewidywanych zmian struktury kadrowej firm – wyznaczany jako różnica udziału przedsiębiorstw deklarujących wzrost zatrudnienia w danej grupie zawodów na najbliższy rok, a odsetkiem przedsiębiorstw przewidujących spadek zatrudnienia w tym czasie. Zamieszczona poniżej mapa prezentuje wartość wskaźnika prognozy zatrudnienia na rok 2016 w ujęciu powiatów.

Rysunek 2. Wskaźnik prognozy zatrudnienia netto (ogółem) według powiatów w 2015 roku

Źródło: Pobrano z MZ Viator

We wszystkich powiatach województwa dolnośląskiego ujętych w badaniu prognozowany jest wzrost zatrudnienia, najniższy w powiatach jaworskim, milickim, polkowickim, trzebnickim oraz zgorzeleckim.

Na podstawie danych z portalu Prognozowanie zatrudnienia przygotowano prognozę na okres pięcioletni w podziale na wielkie grupy zawodowe. Wyniki prognozy przedstawia poniższa tabela:

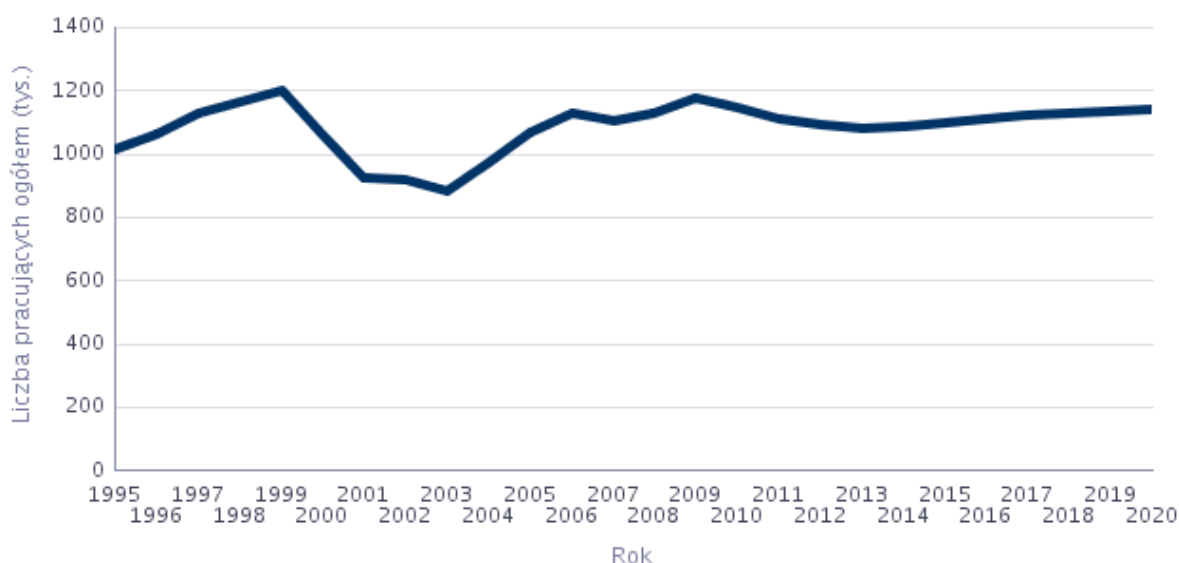
Kod	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik struktury (%) 2015 r.	Wskaźnik struktury (%) 2020 r.	Zmiana w pkt. proc.
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15,63%	17,83%	2,1920
2	Specjaliści	19,77 %	21,65 %	1,8883
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	4,12%	5,89%	1,7703
9	Pracownicy wykonujący prace proste	6,21%	7,12%	0,9088
4	Pracownicy biurowi	6,67%	6,91%	0,2470
0	Siły zbrojne	0,51 %	0,52 %	0,0147
3	Technicy i inny średni personel	12,15 %	12,12 %	-0,0294
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	5,13 %	4,91 %	-0,2258
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	15,65%	14,79%	-0,8614
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	14,16%	12,68%	-1,4732

Źródło: Tablice MZDiN przygotowane przez Sygnity

Największy wzrost zatrudnienia prognozowany jest w wielkiej grupie zawodowej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (o 2,2 punktu procentowego), następnie w grupie zawodowej „specjaliści” (o 1,8 punktu procentowego). Największy spadek zatrudnienia prognozowany jest dla wielkiej grupy zawodowej „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” (o 1,5 punktu procentowego) oraz „pracownicy usług i sprzedawcy” (o 0,9 punktu procentowego).

Ogólna prognoza zmian liczby pracujących w woj. dolnośląskim do 2020 roku przedstawia się następująco:

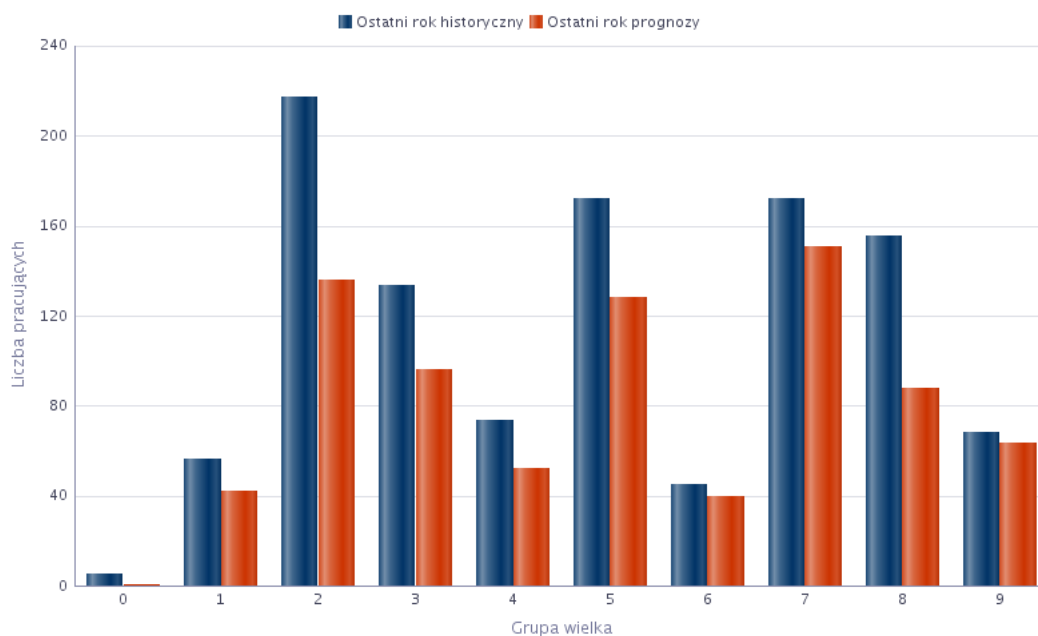
Rysunek 3. Pracujący ogółem w latach 1995 - 2020

Źródło: Pobrano z MZ Viator

Na najbliższe 5 lat przewidywany jest niewielki, ale stały wzrost zatrudnienia. Strukturę pracujących w podziale na wielkie grupy zawodowe przedstawia poniższy wykres:

Rysunek 4. Struktura pracujących według wielkich grup zawodów w latach 2015 i 2020

Źródło: Pobrano z MZ Viator

8. PODSUMOWANIE

1. Województwo dolnośląskie jest województwem o zróżnicowanym poziomie rozwoju gospodarczego. Stąd stopa bezrobocia, dla województwa dolnośląskiego ogółem wynosząca 8,6% i o 1,2 punktu procentowego niższa niż w kraju na koniec 2015 dla dolnośląskich powiatów przyjmowała wartości od 3,4% w powiecie wrocławskim grodzkim do 22,3% w powiecie górowskim.
2. Na koniec 2015 roku w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego pozostawało 99952 bezrobotnych, o 21610 osób mniej niż na koniec 2014 r. Napływ bezrobotnych w 2015 r. był o 11008 osób mniejszy niż rok wcześniej, a odpływ był o 21394 osoby mniejszy (dane z MPiPS-01). Najliczniej reprezentowanymi zawodami wśród bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy województwa dolnośląskiego były zawody: sprzedawca, murarz, ślusarz, kucharz, pomocniczy robotnik budowlany oraz robotnik gospodarczy. Wśród bezrobotnych najliczniej była reprezentowana wielka grupa zawodowa „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Największa liczba bezrobotnych

- pozostających w ewidencji na koniec 2015 r. poprzednio pracowała w sekcjach PKD „przetwórstwo przemysłowe”, „handel hurtowy i detaliczny” oraz budownictwo.
3. Na koniec 2015 r. w woj. dolnośląskim było zarejestrowanych 88225 bezrobotnych posiadających zawód (dane z tabel Sygnity). Najliczniej reprezentowaną elementarną grupą zawodową była na koniec 2015 r. grupa „sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)”.
 4. Na koniec 2015 r. absolwenci stanowili 2,8% bezrobotnych posiadających zawód. W ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało 2449 absolwentów posiadających zawód. Wśród pozostających w ewidencji bezrobotnych absolwentów dominowali przedstawiciele wielkiej grupy zawodowej „specjaliści”, chociaż ich udział w grupie bezrobotnych absolwentów był o 3,8 punktu procentowego niższy niż przed rokiem, w następnej kolejności „pracownicy usług i sprzedawcy” oraz „technicy i inny średni personel”. W podziale na grupy elementarne najwięcej bezrobotnych absolwentów z zawodem posiadało zawody z grup: „sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)”, „fryzjerzy” oraz „kucharze”.
 5. Istotnym problemem na dolnośląskim rynku pracy jest długotrwałe bezrobocie. Powyżej 12 miesięcy w ewidencji powiatowych urzędów pracy w końcu 2015 r. pozostawało aż 46628 osób posiadających zawód, tj. 52,9% wszystkich bezrobotnych z zawodem. Najwięcej wśród nich było przedstawicieli wielkich grup zawodowych „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” oraz „pracownicy usług i sprzedawcy”. Najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia ma wielka grupa zawodowa rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy”, zawody z której posiadała niewielka liczba bezrobotnych zarejestrowanych w końcu 2015 r. (1290 osób). Jednak dla wszystkich dużych liczebnie grup zawodowych wskaźnik długotrwałego bezrobocia przekracza 50%. Najliczniej reprezentowane wśród długotrwałe bezrobotnych elementarne grupy zawodowe to: „sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)”, „murarze i pokrewni” oraz „ślusarze i pokrewni”.
 6. Na koniec 2015 roku w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało 11,2 tys. bezrobotnych nieposiadających żadnego zawodu (wartość średniomiesięczna za 2015 r.). Stanowili o 11,3% całkowitej populacji bezrobotnych (na koniec 2014 r. bezrobotni bez zawodu stanowili 16,1% wszystkich bezrobotnych). Najwięcej z nich posiadało wykształcenie gimnazjalne lub niższe. Znaczna część to także absolwenci liceów ogólnokształcących.
 7. Największy napływ i odpływ bezrobotnych w 2015 roku dotyczył osób z zawodami z następujących grup elementarnych: „sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)”, „murarze i pokrewni” oraz „ślusarze i pokrewni”. Te grupy zawodowe dominowały nie tylko w napływie i odpływie bezrobotnych, ale również były najliczniejszymi

grupami w przypadku stanu bezrobotnych z zawodem w końcu 2015 r. Są to grupy zawodowe o największej rotacji zatrudnienia. Dominują one na rynku pracy w obszarze bezrobocia.

8. Jednym ze wskaźników charakteryzujących zjawiska zachodzące w obszarze napływu i odpływu bezrobotnych jest wskaźnik płynności bezrobotnych. Wskazuje on kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w danym zawodzie lub grupie zawodów. Największą płynnością charakteryzowały się wielkie grupy zawodowe „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” oraz „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Największą płynnością charakteryzowały się następujące grupy elementarne: „demonstratorzy wyrobów”, „hodowcy ryb” oraz „technicy urządzeń ruchu lotniczego”. Jednak zawody z grup zawodów o największej płynności posiadała niewielka liczba bezrobotnych.
9. W 2015 r. zwiększyła się w porównaniu do roku poprzedniego liczba ofert pracy zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy. Na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w liczbie dostępnych na rynku ofert pracy uwzględniono również oferty internetowe, których szacunku dokonano na podstawie prowadzonego dwukrotnie, w kwietniu i październiku 2015 r. badania internetowych ofert pracy. Największa liczba ofert pracy, które pojawiły się na dolnośląskim rynku pracy w 2015 r. dotyczyła wielkich grup zawodowych „specjaliści” oraz „pracownicy usług i sprzedawcy”. W wielkiej grupie zawodowej „siły zbrojne” nie odnotowano napływu ofert zatrudnienia. W podziale na grupy elementarne największa liczba ofert pracy wystąpiła dla przedstawicieli grup: „magazynierzy i pokrewni”, „sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)” oraz „gospodarze budynków”.
10. Oferty internetowe stanowiły 22,8% ofert uwzględnionych w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2015 r. Poprzez ogłoszenia na portalach internetowych najczęściej poszukiwani są pracownicy o wyższych kwalifikacjach („przedstawiciele władz publicznych i wyżsi urzędnicy” oraz „specjaliści”).
11. W ramach monitoringu zawodów prowadzona jest analiza struktury niedopasowania bezrobotnych i ofert pracy, która porównuje dane przygotowane przez Sygnity oraz dane z GUS dotyczące tych aspektów rynku pracy. W 2015 r. najmniejszym wskaźnikiem niedopasowania charakteryzowała się przede wszystkim grupa „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy”, dla której ponad dwukrotnie więcej osób deklarowało bycie bezrobotnym wg. BAEL niż średniomiesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych. W przypadku „pracowników biurowych”, „specjalistów” oraz „pracowników usług i sprzedawców” wartość wskaźnika niedopasowania w 2015 r. była większa od jedności, co świadczy o tym, że część

pozostających w ewidencji PUP bezrobotnych w badaniu BAEL nie zdradza chęci podjęcia pracy bądź pracowała w „szarej strefie”.

12. Z analizy wartości wskaźnika niedopasowania struktury ofert doskonale wynika segmentacja rynku ofert. Pracownicy z wykształceniem wyższym („przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy” i specjaliści”) oraz pracownicy z zawodami z wielkiej grupy zawodowej „technicy i inny średni personel” znacznie częściej poszukiwani są poprzez ogłoszenia internetowe niż w urzędach pracy. W urzędach pracy pracodawcy poszukują najczęściej „pracowników przy pracach prostych”, operatorów maszyn i urządzeń oraz „robotników przemysłowych i rzemieślników”.
13. Objęte badaniem popytu na pracę podmioty gospodarcze z Dolnego Śląska zatrudniały w końcu 2015 roku 944,4 tys. osób. W perspektywie lat 2007 – 2011 odnotowano wzrost ogólnej liczb pracujących. W porównaniu do stanu na koniec 2014 r. liczba pracujących wzrosła na Dolnym Śląsku o 46,0 tys. osób, tj. o 5,1%. W kraju odnotowano wzrost liczby pracujących o 3,2% w porównaniu do stanu sprzed roku. Największą liczbę pracujących na koniec 2015 roku zanotowano w jednostkach reprezentujących takie sekcje gospodarki jak: „przetwórstwo przemysłowe”, „handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” oraz „edukacja”. W ogólnej liczbie pracujących na koniec 2015 roku najliczniejszymi wielkimi grupami zawodowymi byli specjaliści, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy.
14. W końcu grudnia 2015 roku objęte badaniem popytu na pracę podmioty gospodarcze z województwa dolnośląskiego dysponowały 6,9 tys. wolnych miejsc pracy (6,6 tys. w końcu grudnia 2014 roku). W tym samym okresie w dyspozycji powiatowych urzędów pracy pozostawało 6326 niewykorzystanych ofert pracy, w tym 6274 oferty pracy zarobkowej. Najwięcej wolnych miejsc pracy posiadały jednostki prowadzące działalność w sekcji PKD „informacja i komunikacja”. Pracodawcy w województwie dolnośląskim dysponowali największą liczbą wolnych miejsc pracy dla specjalistów, operatorów i monterów maszyn i urządzeń, robotników przemysłowych i rzemieślników oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców.
15. W 2015 roku w jednostkach objętych badaniem popytu na pracę na Dolnym Śląsku powstało 47,9 tys. nowych miejsc pracy (44,6 tys. nowo utworzonych miejsc pracy w 2014 roku). Przeważały nowe miejsca pracy utworzone w sektorze prywatnym. Najwięcej nowych miejsc pracy powstało w podmiotach prowadzących działalność w sekcjach PKD: „przetwórstwo przemysłowe”, „handel hurtowy i detaliczny” oraz

„budownictwo”. Liczba nowo utworzonych miejsc pracy o 6,5tys przewyższyła liczbę likwidowanych miejsc pracy w 2015 r.

16. W 2015 r. zidentyfikowano 17 elementarnych grup zawodów deficytowych. Większość zawodów dotyczy osób z wykształceniem wyższym oraz branży informatycznej i finansów i rachunkowości. Przewyższające podaż było także zapotrzebowanie na pracowników magazynowych z uprawnieniami kierowców wózków jezdniowych. Ponadto wśród grup deficytowych znaleźli się specjaliści ds. sprzedaży i pracownicy z wybranych grup zawodów do pracy w przemyśle.
17. Zidentyfikowano także 7 elementarnych grup zawodów zrównoważonych. Znacząca liczba ofert pracy w grupach zrównoważonych dotyczyła „specjalistów do spraw zarządzania zasobami ludzkimi” oraz „inżynierów do spraw przemysłu i produkcji”.
18. Nadwyżka wystąpiła w 8 elementarnych grupach zawodów, wśród których największa nadwyżka dotyczyła grup: „muzycy i pokrewni” oraz „operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich”.
19. Obok określonych kwalifikacji zawodowych pracodawcy oczekują od kandydatów do pracy określonych umiejętności i uprawnień zawodowych. Największe niedopasowanie struktury kwalifikacyjno–zawodowej wystąpiło w wielkiej grupie zawodowej „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy”. W pozostałych grupach lista umiejętności i uprawnień po stronie podażyowej i popytowej jest zbliżona, różna jest natomiast ich kolejność, co świadczy o różnych wagach przypisywanych poszczególnym uprawnieniom i umiejętnościom.
20. Analiza liczebności uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych wykazała, że wchodzący za rok na rynek pracy absolwenci nie będą mieli wpływu na sytuację w zdiagnozowanych na wcześniejszym etapie elementarnych grupach zawodów deficytowych i nadwyżkowych.
21. Pochodzący z Dolnego Śląska studenci ostatnich lat uczelni wyższych (24,7 tys. studentów) studiowali na 140 kierunkach. Wśród tych kierunków informatyka oraz finanse i rachunkowość reprezentowane są wśród elementarnych grup deficytowych, natomiast zarządzanie w grupie zrównoważonej, ale i w grupie elementarnej nadwyżkowej „kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani”. Duża liczba bezrobotnych pedagogów, ekonomistów i osób, które ukończyły kierunek zarządzanie wskazuje na potrzebę ograniczenia kształcenia na tych kierunkach studiów.
22. W 2015 r. szkoły ponadgimnazjalne ukończył na Dolnym Śląsku 31,7 tys. osób (31,2 tys. w 2014 r.). Absolwenci liceów ogólnokształcących stanowili 46,1% wszystkich absolwentów oraz 28,3% absolwentów pozostających w ewidencji

bezrobotnych na koniec 2015 r. Druga co do liczebności grupą byli absolwenci techników (25,3% wszystkich absolwentów), dla której współczynnik frakcji absolwentów wśród bezrobotnych absolwentów wynosił 10,53%. Wysoki, bo wynoszący 16,69% był wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, co może świadczyć o niedostatecznym przygotowaniu do podjęcia pracy lub niedostosowaniu kwalifikacji do potrzeb rynku pracy części absolwentów tego poziomu kształcenia.

23. Wysoki wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych koniec grudnia 2015 r. wystąpił dla znaczącej liczebnie grupy zawodowej „spedytorzy i pokrewni” (516 absolwentów) i wynosił 53,42%. Należałoby sprawdzić, na ile program nauczania na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego odpowiada wymaganiom pracodawców oferujących pracę w zawodach z tej grupy elementarnej. Na zawody z tej grupy występuje bowiem zapotrzebowanie na rynku pracy. Być może potrzebne są także dodatkowe szkolenia dla bezrobotnych z tej grupy zawodowej podnoszące kwalifikacje i umiejętności.
24. Uzupełnieniem obrazu zmian zachodzących na lokalnym regionalnym rynku pracy jest analiza zatrudnienia w oparciu o badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw, przygotowywane przez powiatowe urzędy pracy. W 2015 r. 29 z 30 powiatów województwa dolnośląskiego przeprowadziło badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw (za wyjątkiem powiatu wołowskiego). We wszystkich 29 powiatach zanotowano dodatnią wartość wskaźnika zatrudnienia netto, co wskazuje na korzystną sytuację przedsiębiorstw w obszarze zatrudnienia. Najwyższe wartości wskaźnika wystąpiły w powiatach: bolesławieckim, jeleniogórskim, kłodzkim oraz wrocławskim ziemskim.
25. W oparciu o badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw przygotowano prognozę liczby pracujących na 2016 r. We wszystkich powiatach województwa dolnośląskiego ujętych w badaniu prognozowany jest wzrost zatrudnienia, najniższy w powiatach jaworskim, milickim, polkowickim, trzebnickim oraz zgorzeleckim.
26. W perspektywie pięcioletniej (do 2020 roku) prognozowany jest dla Dolnego Śląska największy wzrost zatrudnienia w wielkiej grupie zawodowej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (o 2,2 punktu procentowego), następnie w grupie zawodowej „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” (o 1,8 punktu procentowego). Największy spadek zatrudnienia prognozowany jest dla wielkiej grupy zawodowej „specjaliści” (o -2,2 punktu procentowego) oraz „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” (o -1,4 punktu procentowego).